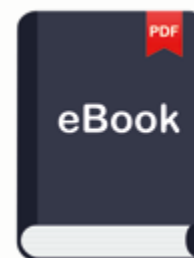

OBČANSKÝ ZÁKONÍK

V ceně:

Interaktivní komplet nejnovějšího
znění zákona po všech novelách s úvodním
komentářem posledních změn, e-bookem
a celoročním aktualizacím servisem

Bonusy,
aktualizace:

SPV

SPOLEČNOSTI
PRO VÁS

PRODEJ
A ZAKLÁDÁNÍ
SPOLEČNOSTÍ

EKONOMICKÝ
SOFTWARE

#1

POHODA

OBČANSKÝ ZÁKONÍK

Potřebujete vědět vše důležité o novelách za pár minut? Nalistujte další stránku!

Podrobný obsah

Strana **5**

Obecná část

Strana **8**

Rodinné právo

Strana **40**

Absolutní majetková práva

Strana **57**

Relativní majetková práva

Strana **92**

Ustanovení společná, přechodná a závěrečná

Strana **160**

ZDARMA e-booky s nejnovějšími zněními a aktualizací servis po celý rok?
Jednoduchá registrace QR kódem na obálce nebo na ObcanskyZakonik365.cz!

POHODA

EKONOMICKÝ SOFTWARE

#1

Ideální pro komplexní zpracování účetnictví a daňové evidence

mpohoda

prodej a fakturace

Appka pro minutovou fakturaci a online sdílení dokladů s účetní

Další tituly s aktuální legislativou v platném znění naleznete v e-shopu Danove-Zakony.cz

OBČANSKÝ ZÁKONÍK 2026. Tištěná verze, 1. vydání. Právní stav 1. ledna 2026. E-book v pdf.

ObcanskyZakonik365.cz

© 2026 DonauMedia, s. r. o., Tallerova 4, Bratislava. Pište nám na e-mail: newsletter@newsletter.cz. Vyrobeno v EU.

ISBN 978-80-8183-255-0

Upozornění: Znění textů v této publikaci bylo prověřeno s veškerou dostupnou péčí, vydavatel ani prodejce však nepřebírají žádné záruky za eventuální škody vzniklé jejím použitím a neodpovídají tedy za to, pokud by na základě textů zveřejněných v této publikaci kdokoliv konal nebo se zdržel konání a v souvislosti s tím mu vznikla jakákoliv škoda materiální nebo nemateriální povahy. Jediným rozhodujícím zněním zákonů v případě pochybností a sporů jsou texty ve Sbírce zákonů. Autorská práva k této publikaci jsou předmětem ochrany podle zákonů ČR a SR a vykonává je výhradně vydavatel. Rozmnožování a šíření jakýmkoliv způsobem celku nebo části této publikace bez výslovného písemného svolení vydavatele je zakázáno. Nerespektování práv vydavatele může vést k soudnímu postihu včetně povinnosti náhrady škody.

V této publikaci byly použity materiály Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, Ministerstva financí ČR a ze Sbírky zákonů.

SPV

SPOLEČNOSTI PRO VÁS

PRODEJ A ZAKLÁDÁNÍ SPOLEČNOSTÍ ONLINE

+420 775 588 338

www.spolecnostiprovas.cz

Souhrnně k posledním změnám v občanském zákoníku

V průběhu roku 2025 byl občanský zákoník novelizován celkem čtyřikrát k různým datům, dalších pět novel vstoupilo v účinnost od 1. ledna 2026.

Nález Ústavního soudu č. 144/2024 Sb.

- **Charakter novelty:** Významná malá věcná novela obecné části týkající se změny pohlaví.
- **Účinnost novelty:** Od 1. července 2025
- **Obsah předpisu:** Nálezem Ústavního soudu byla zrušena věta „Změna pohlaví člověka nastává chirurgickým zákrokem při současném znemožnění reprodukční funkce a přeměně pohlavních orgánů,” neboť Ústavní soud dospěl k závěru, že zákonné požadavky chirurgické přeměny pohlavních orgánů a znemožnění reprodukční funkce pro účely změny pohlaví jsou v rozporu se základním právem trans lidí na ochranu tělesné integrity a osobní autonomie ve spojení s jejich lidskou důstojností podle čl. 1 a čl. 7 odst. 1 Listiny základních práv a svobod a čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 29 odst. 1

Zákon č. 32/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti digitalizace finančního trhu a financování udržitelnosti

- **Charakter novelty:** Malá věcná novela pravidel upravujících distanční smlouvy.
- **Účinnost novelty:** Od 15. února 2025
- **Obsah předpisu:** V oblasti smluv uzavíraných se spotřebitelem distančním způsobem nebo mimo obchodní prostory byla zpřesněna ustanovení pro finanční služby v návaznosti na Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/1114 ze dne 31. května 2023 o trzích kryptoaktiv a o změně nařízení (EU) č. 1093/2010 a (EU) č. 1095/2010 a směrnic 2013/36/EU a (EU) 2019/1937 (tzv. nařízení MiCA).
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 1841

Zákon č. 78/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další zákony v souvislosti s potíráním domácího násilí

- **Charakter novelty:** Věcná novela související s domácím násilím.
- **Účinnost novelty:** Od 1. července 2025
- **Obsah předpisu:** Do obecných pravidel pro vypořádání společného jmění manželů bylo doplněno ustanovení zohledňující případy, kdy se jeden z manželů dopustil na druhém domácího násilí (či činu povahy úmyslného trestného činu), jako skutečnosti, která je důvodem pro změnu základní premisy rovnosti podílů při vypořádání společného jmění manželů. Současně byla do občanského zákoníku vložena komplexní definice domácího násilí, která dosud v českém právním řádu chyběla. Definovány byly možné projevy domácího násilí a osoby, které jsou oběťmi tohoto násilí.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 742 odst. 1; § 751; § 3021

Zákon č. 120/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony

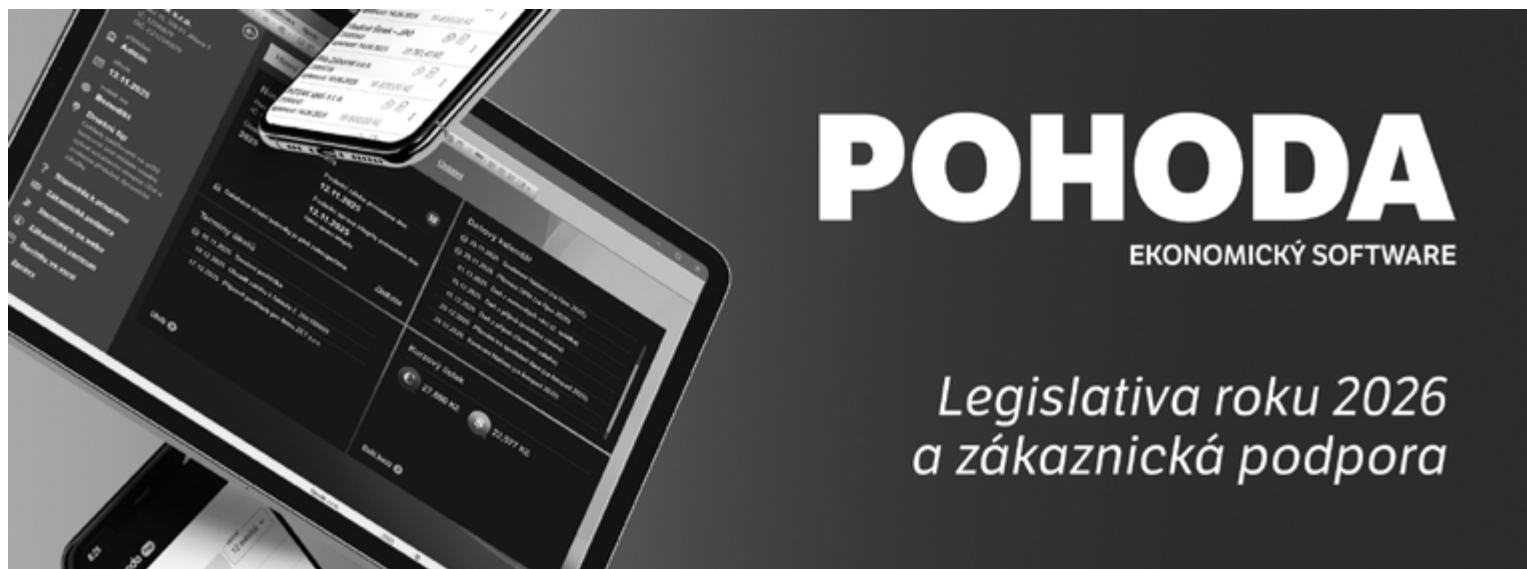
- **Charakter novelty:** Věcná novela reagující na změny zákoníku práce.
- **Účinnost novelty:** Od 1. června 2025
- **Obsah předpisu:** V souvislosti s velkou novelou zákoníku práce (a za podmínek tam stanovených) bylo do občanského zákoníku doplněno, že nezletilý, který dovršil čtrnáct let, může vykonávat závislou práci v období hlavních prázdnin, dále-li k tomu jeho zákonný zástupce písemný souhlas.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 34 odst. 2; § 35 odst. 2

Zákon č. 176/2025 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podpoře bydlení

- **Charakter novelty:** Věcná novela upravující doručování do datové schránky při nájmu bytu a domu.
- **Účinnost novelty:** Od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Novela stanovila právní domněnku zařazenou do ustanovení o nájmu bytu a nájmu domu, podle které ujednání o doručování písemností prostřednictvím datových schránek není zjevně nepřiměřené. Doručení tímto způsobem tedy výslovně nepodléhá pravidlu, že se nepřihlíží k ujednání ukládajícímu nájemci povinnost, která je vzhledem k okolnostem zjevně nepřiměřená.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 2239 odst. 2

Zákon č. 268/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novelty:** Velká věcná novela týkající se rodinného práva.
- **Účinnost novelty:** Od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** V zájmu zjednodušení a urychlení rozvodového řízení přinesla novela zásadní změny zavádějící institut Smluveného rozvodu manželství a uvolnila některá další pravidla. Zrušena byla povinnost manželů prokázat, že spolu nejméně šest měsíců nežijí ve společné domácnosti, neboť se jednalo často o formální záležitost, která byla soudem těžko ověřitelná. Nově nebude soud zkoumat příčiny rozvratu manželství ani provádět výslechy, pokud se

POHODA
EKONOMICKÝ SOFTWARE

Legislativa roku 2026
a zákaznická podpora

manželé shodnou na všech klíčových otázkách, jako je péče o děti, rozdělení majetku a výživné apod. Rozvodové a opatrovnícké řízení bylo spojeno do jednoho před jedním soudem.

Změněna byla některá pravidla péče o nezletilé děti. Rodičům bylo uloženo vychovávat děti bez tělesného trestání, duševního strádání a jiných ponižujících opatření. Bylo zrušeno rozlišování mezi střídavou a výlučnou péčí a soudy nadále budou rozhodovat pouze o rozvrhu času, který dítě stráví u každého z rodičů, aniž by bylo potřeba přidělovat péči jednomu z nich. Nově budou preferovány postupy zajišťující dítěti možnost udržovat pravidelný a vyvážený kontakt s oběma rodiči a soudy budou muset vždy vycházet z nejlepšího zájmu dítěte a při zohlednění individuálních okolností v rodině. Byla zavedena možnost, aby jednání týkající se dětí probíhala v přívětivějším prostředí, než je soudní síň, například v kanceláři soudce či na jiném místě, aby se omezila traumatizace dětí a ty mohly svobodněji vyjádřit svůj názor na budoucí uspořádání péče. Míra zapojení orgánu orgánu sociálně-právní ochrany dětí v soudních řízeních byla snížena. Ve prospěch lepšího finančního zajištění dětí byla upravena ustanovení o výživném. Byla zavedena možnost, aby rodič mohl postoupit pohledávku na výživné třetí osobě, například inkasní agentuře. Pro úrok z prodlení při neplacení výživného bude platit sazba podle příslušného nařízení vlády.

- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 679 odst. 1; § 775 odst. 2; § 756; § 757 ods. 1; § 768 odst. 1,2; § 858; § 868; § 872; § 879 odst. 2, 3; § 885; § 888; § 889; § 891; § 898 odst. 2; § 906 odst. 1; § 907; § 909; § 913 odst. 2, 3; § 919 odst. 2, 3, 4; § 921a; § 923 odst. 1, 2; § 960; § 1970; Přechodné ustanovení

Zákon č. 270/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

- **Charakter novely:** Malá věcná novela obecné části.
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Bylo zpřesněno ustanovení o zrušení nebo likvidaci právnické osoby v případě návrhu státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 172 odst. 1; § 209 odst. 1

Zákon č. 290/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony

- **Charakter novely:** Malá věcná novela pravidel ústavní výchovy dětí.
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Novelizací byla výslovně vyloučena možnost umístění dítěte do ústavní výchovy do zdravotnického zařízení, neboť ta jsou obecně přizpůsobena potřebám pacientů vyžadujícím poskytování zdravotních služeb a nejsou proto vhodná pro zajišťování ústavní výchovy, která je svou povahou zcela odlišná od poskytování zdravotních služeb.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 971 odst. 4

Zákon č. 333/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů

- **Charakter novely:** Věcná novela oblasti relativních majetkových práv.
- **Účinnost novely:** Od 1. ledna 2026
- **Obsah předpisu:** Byla zakotvena oznamovací povinnost pojistitele vůči obmyšlenému, na jejímž základě by se obmyšlený mohl dozvědět o tom, že mu právo na pojistné plnění vzniklo, a toto právo u pojistitele uplatnit. Občanský zákoník totiž umožňuje, aby pojistník v pojištění určil obmyšleného, tedy osobu, které má v případě smrti pojištěného vzniknout právo na pojistné plnění. Obmyšlený se však nemusel dozvědět, že právo na pojistné plnění vzniklo, nevěděl, že byl určen jako obmyšlený, nebo dokonce nevěděl, že došlo k pojistné události zakládající právo na plnění.
- **Změněná (případně zrušená nebo vložená) ustanovení:** § 2929; § 2832a

Podrobný obsah

ČÁST PRVNÍ	OBEČNÁ ČÁST				
HLAVA I	PŘEDMĚT ÚPRAVY A JEJÍ ZÁKLADNÍ ZÁSADY				
Díl 1	Soukromé právo	§ 1 - 8	Oddíl 5	Právní jednání vůči nepřítomné osobě	§ 570 - 573
Díl 2	Užití předpisů občanského práva	§ 9 - 11	Oddíl 6	Neplatnost právních jednání	§ 574 - 588
Díl 3	Ochrana soukromých práv	§ 12 - 14	Oddíl 7	Relativní neúčinnost	§ 589 - 599
			Díl 2	Právní události	§ 600 - 608
			Díl 3	Promlčení a prekluze	
HLAVA II	OSOBY		Oddíl 1	Promlčení	
Díl 1	Všeobecná ustanovení	§ 15 - 22	Pododdíl 1	Všeobecná ustanovení	§ 609 - 628
Díl 2	Fyzické osoby		Pododdíl 2	Délka promlčecí lhůty	§ 629 - 644
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 23 - 37	Pododdíl 3	Běh promlčecí lhůty	§ 645 - 652
Oddíl 2	Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat	§ 38 - 65	Pododdíl 4	Obnovení nároku a běh nové promlčecí lhůty	§ 653
Oddíl 3	Nezvěstnost	§ 66 - 70	Oddíl 2	Prekluze	§ 654
Oddíl 4	Domněnka smrti	§ 71 - 76			
Oddíl 5	Jméno a bydliště člověka	§ 77 - 80	ČÁST DRUHÁ RODINNÉ PRÁVO		
Oddíl 6	Osobnost člověka		HLAVA I	MANŽELSTVÍ	
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 81 - 83	Díl 1	Všeobecná ustanovení	§ 655
Pododdíl 2	Podoba a soukromí	§ 84 - 90	Díl 2	Vznik manželství	§ 656 - 676
Pododdíl 3	Právo na duševní a tělesnou integritu	§ 91 - 103	Díl 3	Zdánlivé manželství a neplatnost manželství	
Pododdíl 4	Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu	§ 104 - 110	Oddíl 1	Zdánlivé manželství	§ 677 - 679
Pododdíl 5	Nakládání s částmi lidského těla	§ 111 - 112	Oddíl 2	Neplatnost manželství	§ 680 - 686
Pododdíl 6	Ochrana lidského těla po smrti člověka	§ 113 - 117	Díl 4	Povinnosti a práva manželů	
Díl 3	Právnícké osoby		Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 687 - 707
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 118 - 209	Oddíl 2	Manželské majetkové právo	§ 708 - 753
Oddíl 2	Korporace		Díl 5	Zánik manželství	
Pododdíl 1	Obecně o korporacích	§ 210 - 213	Oddíl 1	Obecné ustanovení	§ 754
Pododdíl 2	Spolek	§ 214 - 302	Oddíl 2	Rozvod manželství	§ 755 - 758
Oddíl 3	Fundace		Oddíl 3	Následky zániku manželství	§ 759 - 770
Pododdíl 1	Obecně o fundacích	§ 303 - 305			
Pododdíl 2	Nadace	§ 306 - 393	HLAVA II	PŘÍBUZENSTVÍ A ŠVAGROVSTVÍ	
Pododdíl 3	Nadační fond	§ 394 - 401	Díl 1	Všeobecná ustanovení	§ 771 - 774
Oddíl 4	Ústav	§ 402 - 418	Díl 2	Poměry mezi rodiči a dítětem	
Díl 4	Spotřebitel	§ 419	Oddíl 1	Určování rodičovství	§ 775 - 793
Díl 5	Podnikatel	§ 420 - 435	Oddíl 2	Osvojení	
			Pododdíl 1	Osvojení, osvojitel a osvojované dítě	§ 794 - 804
HLAVA III	ZASTOUPENÍ		Pododdíl 2	Souhlas s osvojením	§ 805 - 822
Díl 1	Všeobecná ustanovení	§ 436 - 440	Pododdíl 3	Péče před osvojením	§ 823 - 831
Díl 2	Smluvní zastoupení		Pododdíl 4	Následky osvojení	§ 832 - 845
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 441 - 449	Pododdíl 5	Osvojení zletilého	§ 846 - 854
Oddíl 2	Prokura	§ 450 - 456	Oddíl 3	Rodiče a dítě	
Díl 3	Zákonné zastoupení a opatrovnictví		Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 855 - 859
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 457 - 464	Pododdíl 2	Osobní jméno a příjmení dítěte	§ 860 - 864
Oddíl 2	Opatrovnictví člověka	§ 465 - 485	Pododdíl 3	Rodičovská odpovědnost	§ 865 - 909
Oddíl 3	Opatrovnictví právnícké osoby	§ 486 - 488	Pododdíl 4	Výživovací povinnost	§ 910 - 923
			Oddíl 4	Zvláštní opatření při výchově dítěte	§ 924 - 926
			Oddíl 5	Vztahy mezi dítětem a jinými příbuznými a dalšími osobami	§ 927
HLAVA IV	VĚCI A JEJICH ROZDĚLENÍ				
Díl 1	Všeobecná ustanovení	§ 489 - 495	HLAVA III	PORUČENSTVÍ A JINÉ FORMY PÉČE O DÍTĚ	
Díl 2	Rozdělení věcí	§ 496 - 504	Díl 1	Poručenství	§ 928 - 942
Díl 3	Součást věcí a příslušenství věcí	§ 505 - 513	Díl 2	Opatrovnictví dítěte	
Díl 4	Cenný papír		Oddíl 1	Opatrovník	§ 943 - 947
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 514 - 524	Oddíl 2	Opatrovník pro správu jmění dítěte	§ 948 - 952
Oddíl 2	Zaknihované cenné papíry	§ 525 - 528	Díl 3	Svěření dítěte do péče jiné osoby a pěstounství	§ 953 - 957
Oddíl 3	Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír a přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír		Oddíl 1	Svěření dítěte do péče jiné osoby	§ 958 - 970
Pododdíl 1	Přeměna cenného papíru na zaknihovaný cenný papír	§ 529 - 535	Oddíl 2	Pěstounství	§ 971 - 975
Pododdíl 2	Přeměna zaknihovaného cenného papíru na cenný papír	§ 536 - 544	Díl 4	Ústavní výchova	
HLAVA V	PRÁVNÍ SKUTEČNOSTI				
Díl 1	Právní jednání		ČÁST TŘETÍ	ABSOLUTNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA	
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení	§ 545 - 554	HLAVA I	VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ	§ 976 - 978
Oddíl 2	Výklad právních jednání	§ 555 - 558	HLAVA II	VĚCNÁ PRÁVA	
Oddíl 3	Forma právních jednání	§ 559 - 564	Díl 1	Obecná ustanovení	§ 979 - 986
Oddíl 4	Soukromá listina a veřejná listina	§ 565 - 569	Díl 2	Držba	§ 987 - 1010
			Díl 3	Vlastnictví	
			Oddíl 1	Povaha vlastnického práva a jeho rozsah	§ 1011 - 1044
			Oddíl 2	Nabytí vlastnického práva	
			Pododdíl 1	Přivlastnění a nález	§ 1045 - 1065
			Pododdíl 2	Přirozený přírůstek	§ 1066 - 1073
			Pododdíl 3	Umělý přírůstek	§ 1074 - 1087

Pododdíl 4	Smíšený přírůstek	§ 1088	Pododdíl 4	Zrušení závěti	§ 1575 - 1581
Pododdíl 5	Vydržení	§ 1089 - 1098	Oddíl 3	Dědická smlouva	§ 1582 - 1593
Pododdíl 6	Převod vlastnického práva	§ 1099 - 1108	Díl 3	Odkaz	
Pododdíl 7	Nabytí vlastnického práva od neoprávněného	§ 1109 - 1113	Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 1594 - 1603
Pododdíl 8	Nabytí vlastnického práva rozhodnutím orgánu veřejné moci	§ 1114	Oddíl 2	Zvláštní pravidla o jednotlivých druzích odkazů	
Díl 4	Spoluvlastnictví		Pododdíl 1	Odkaz věci určitého druhu	§ 1604 - 1607
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 1115 - 1120	Pododdíl 2	Odkaz určité věci	§ 1608 - 1611
Oddíl 2	Spoluvlastnický podíl	§ 1121 - 1125	Pododdíl 3	Odkaz pohledávky	§ 1612 - 1617
Oddíl 3	Správa společné věci	§ 1126 - 1139	Pododdíl 4	Jiné odkazy	§ 1618 - 1619
Oddíl 4	Oddělení ze spoluvlastnictví a zrušení spoluvlastnictví	§ 1140 - 1157	Oddíl 3	Nabytí odkazu	§ 1620 - 1632
Oddíl 5	Bytové spoluvlastnictví		Díl 4	Zákonná posloupnost	§ 1633 - 1641
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1158 - 1162	Díl 5	Povinný díl	
Pododdíl 2	Vznik jednotky	§ 1163 - 1169	Oddíl 1	Nepominutelný dědic	§ 1642 - 1645
Pododdíl 3	Výstavba domu s jednotkami	§ 1170 - 1174	Oddíl 2	Vydědění	§ 1646 - 1649
Pododdíl 4	Práva a povinnosti vlastníka jednotky	§ 1175 - 1188	Oddíl 3	Ochrana nepominutelného dědice	§ 1650 - 1653
Pododdíl 5	Správa domu a pozemku	§ 1189 - 1216	Oddíl 4	Výpočet povinného dílu	§ 1654 - 1657
Pododdíl 6	Zrušení bytového spoluvlastnictví	§ 1217 - 1219	Oddíl 5	Započtení na povinný díl a na dědický podíl	§ 1658 - 1664
Pododdíl 7	Společná ustanovení	§ 1220 - 1222	Díl 6	Právo některých osob na zaopatření	§ 1665 - 1669
Oddíl 6	Přidatné spoluvlastnictví	§ 1223 - 1235	Díl 7	Přechod pozůstalosti na dědice	
Oddíl 7	Zvláštní ustanovení o společenství jmění	§ 1236 - 1239	Oddíl 1	Nabytí dědictví	§ 1670 - 1676
Díl 5	Věcná práva k cizím věcem		Oddíl 2	Správa pozůstalosti a její soupis	§ 1677 - 1689
Oddíl 1	Právo stavby		Oddíl 3	Potvrzení dědictví	§ 1690 - 1693
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1240 - 1242	Oddíl 4	Rozdělení pozůstalosti	§ 1694 - 1700
Pododdíl 2	Vznik a zánik práva stavby	§ 1243 - 1249	Oddíl 5	Dluhy postihující dědice	§ 1701 - 1713
Pododdíl 3	Právní poměry z práva stavby	§ 1250 - 1256	Díl 8	Zcizení dědictví	§ 1714 - 1720
Oddíl 2	Věcná břemena		ČÁST ČTVRTÁ RELATIVNÍ MAJETKOVÁ PRÁVA		
Pododdíl 1	Obecná ustanovení o služebnostech	§ 1257 - 1259	HLAVA I VŠEOBECNÁ USTANOVENÍ O ZÁVAZCÍCH		
Pododdíl 2	Nabytí služebnosti	§ 1260 - 1262	Díl 1	Vznik závazků a jejich obsah	§ 1721 - § 1723
Pododdíl 3	Právní poměry ze služebnosti	§ 1263 - 1266	Díl 2	Smlouva	
Pododdíl 4	Některé pozemkové služebnosti	§ 1267 - 1282	Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 1724 - 1730
Pododdíl 5	Uživací právo	§ 1283 - 1298	Oddíl 2	Uzavření smlouvy	§ 1731 - 1745
Pododdíl 6	Zánik služebnosti	§ 1299 - 1302	Oddíl 3	Obsah smlouvy	§ 1746 - 1755
Pododdíl 7	Reálná břemena	§ 1303 - 1308	Oddíl 4	Forma smlouvy	§ 1756 - 1758
Oddíl 3	Zástavní právo		Oddíl 5	Účinky smlouvy	§ 1759 - 1769
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1309 - 1311	Oddíl 6	Zvláštní způsoby uzavírání smlouvy	§ 1770 - 1784
Pododdíl 2	Zastavení	§ 1312 - 1345	Oddíl 7	Smlouva o smlouvě budoucí	§ 1785 - 1788
Pododdíl 3	Rozsah zástavního práva	§ 1346 - 1352	Díl 3	Obsah závazků	§ 1789 - 1809
Pododdíl 4	Práva a povinnosti ze zástavního práva	§ 1353 - 1358	Díl 4	Ustanovení o závazcích ze smluv uzavíraných se spotřebitelem	
Pododdíl 5	Výkon zástavního práva	§ 1359 - 1370	Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 1810 - 1819
Pododdíl 6	Výkon zástavního práva při více zástavních věřitelích	§ 1371 - 1375	Oddíl 2	Uzavírání smluv distančním způsobem a závazky ze smluv uzavíraných mimo obchodní prostory	
Pododdíl 7	Zánik zástavního práva	§ 1376 - 1379	Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1820 - 1840
Pododdíl 8	Práva vlastníka při uvolnění zástavy	§ 1380 - 1384	Pododdíl 2	Finanční služby	§ 1841 - 1851
Pododdíl 9	Záměna zástavního práva	§ 1385 - 1389	Oddíl 3	Dočasné užívání ubytovacího zařízení a jiné rekreační služby	§ 1852 - 1867
Pododdíl 10	Podzástavní právo	§ 1390 - 1394	Díl 5	Společné dluhy a pohledávky	§ 1868 - 1878
Oddíl 4	Zadržovací právo	§ 1395 - 1399	Díl 6	Změny závazků	
Díl 6	Správa cizího majetku		Oddíl 1	Změna v osobě věřitele nebo dlužníka	
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení o správě cizího majetku		Pododdíl 1	Změna v osobě věřitele	§ 1879 - 1887
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1400 - 1404	Pododdíl 2	Změna v osobě dlužníka	§ 1888 - 1894
Pododdíl 2	Prostá správa cizího majetku	§ 1405 - 1408	Pododdíl 3	Postoupení smlouvy	§ 1895 - 1900
Pododdíl 3	Plná správa cizího majetku	§ 1409 - 1410	Oddíl 2	Změny v obsahu závazků	§ 1901 - 1907
Oddíl 2	Pravidla správy		Díl 7	Zánik závazků	
Pododdíl 1	Povinnosti správce vůči beneficiantovi	§ 1411 - 1418	Oddíl 1	Splnění	§ 1908 - 1980
Pododdíl 2	Povinnosti správce a beneficianta vůči třetím osobám	§ 1419 - 1422	Oddíl 2	Jiné způsoby zániku závazků	§ 1981 - 2009
Pododdíl 3	Inventář, jistota a pojištění	§ 1423 - 1427	Díl 8	Zajištění a utvrzení dluhů	
Pododdíl 4	Společná správa	§ 1428 - 1431	Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 2010 - 2017
Pododdíl 5	Obezřetné investice	§ 1432 - 1435	Oddíl 2	Zajištění dluhu	§ 2018 - 2054
Pododdíl 6	Vyúčtování	§ 1436 - 1437	HLAVA II ZÁVAZKY Z PRÁVNÍCH JEDNÁNÍ		
Oddíl 3	Skončení správy	§ 1438 - 1447	Díl 1	Převedení věci do vlastnictví jiného	
Oddíl 4	Svěřenský fond		Oddíl 1	Darování	
Pododdíl 1	Pojem svěřenského fondu a jeho vznik	§ 1448 - 1452	Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2055 - 2065
Pododdíl 2	Správa svěřenského fondu	§ 1453 - 1456	Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení o platnosti darování	§ 2066 - 2067
Pododdíl 3	Obmyšlený	§ 1457 - 1462	Pododdíl 3	Odvolení daru	§ 2068 - 2078
Pododdíl 4	Dohled nad správou svěřenského fondu	§ 1463 - 1467	Oddíl 2	Koupě	
Pododdíl 5	Změny svěřenského fondu	§ 1468 - 1470	Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2079 - 2084
Pododdíl 6	Zánik svěřenského fondu	§ 1471 - 1474	Pododdíl 2	Koupě movité věci	§ 2085 - 2127
HLAVA III DĚDICKÉ PRÁVO			Pododdíl 3	Koupě nemovité věci	§ 2128 - 2131
Díl 1	Právo na pozůstalost	§ 1475 - 1490	Pododdíl 4	Vedlejší ujednání při kupní smlouvě	§ 2132 - 2157
Díl 2	Pořízení pro případ smrti		Pododdíl 5	Zvláštní ustanovení o prodeji zboží v obchodě	§ 2158 - 2174b
Oddíl 1	Všeobecná ustanovení	§ 1491 - 1493	Pododdíl 6	Zvláštní ustanovení o koupi závodu	§ 2175 - 2183
Oddíl 2	Závět		Oddíl 3	Směna	§ 2184 - 2188
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 1494 - 1531	Díl 2	Přenechání věci k užití jinému	
Pododdíl 2	Forma závěti	§ 1532 - 1550	Oddíl 1	Výprosa	§ 2189 - 2192
Pododdíl 3	Vedlejší doložky v závěti	§ 1551 - 1574	Oddíl 2	Výpůjčka	§ 2193 - 2200

Oddíl 3	Nájem		Oddíl 2	Práva a povinnosti společníků navzájem	§ 2721 - 2729
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2201 - 2234	Oddíl 3	Správa společnosti	§ 2730 - 2735
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení o nájmu bytu a nájmu domu	§ 2235 - 2301	Oddíl 4	Práva a povinnosti společníků k třetím osobám	§ 2736 - 2738
Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení o nájmu prostoru sloužícího podnikání	§ 2302 - 2315	Oddíl 5	Zánik členství	§ 2739 - 2743
Pododdíl 4	Zvláštní ustanovení o podnikatelském pronájmu věcí movitých	§ 2316 - 2320	Oddíl 6	Zánik společnosti	§ 2744 - 2746
Pododdíl 5	Zvláštní ustanovení o nájmu dopravního prostředku	§ 2321 - 2325	Díl 14	Tichá společnost	§ 2747 - 2755
Pododdíl 6	Ubytování	§ 2326 - 2331	Díl 15	Závazky z odvázných smluv	
Oddíl 4	Pacht		Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 2756 - 2757
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2332 - 2344	Oddíl 2	Pojištění	
Pododdíl 2	Zemědělský pacht	§ 2345 - 2348	Pododdíl 1	Základní ustanovení	§ 2758 - 2810
Pododdíl 3	Pacht závodu	§ 2349 - 2357	Pododdíl 2	Škodové pojištění	§ 2811 - 2820
Oddíl 5	Licence		Pododdíl 3	Obnosové pojištění	§ 2821 - 2823
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2358 - 2370	Pododdíl 4	Obecná ustanovení o pojištění osob	§ 2824 - 2832a
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení pro licenci k předmětům chráněným autorským zákonem	§ 2371 - 2383	Pododdíl 5	Živitní pojištění	§ 2833 - 2843
Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení pro licenční smlouvu nakladatelskou	§ 2384 - 2386	Pododdíl 6	Úrazové pojištění	§ 2844 - 2846
Pododdíl 4	Zvláštní ustanovení pro práva související s právem autorským a pro právo pořizovatele databáze	§ 2387 - 2389	Pododdíl 7	Pojištění pro případ nemoci	§ 2847 - 2848
Oddíl 6	Poskytování digitálního obsahu		Pododdíl 8	Pojištění majetku	§ 2849 - 2855
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2389a - 2389f	Pododdíl 9	Pojištění právní ochrany	§ 2856 - 2860
Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení o poskytování digitálního obsahu spotřebiteli	§ 2389g - 2389s	Pododdíl 10	Pojištění odpovědnosti	§ 2861 - 2867
Pododdíl 3	Společná ustanovení	§ 2389t - 2389u	Pododdíl 11	Pojištění úvěru nebo záruky	§ 2868 - 2870
Oddíl 7	Zápůjčka	§ 2390 - 2394	Pododdíl 12	Pojištění finančních ztrát	§ 2871 - 2872
Oddíl 8	Úvěr	§ 2395 - 2400	Oddíl 3	Sázka, hra a los	
Díl 3	Pracovní poměr	§ 2401	Pododdíl 1	Sázka	§ 2873 - 2880
Díl 4	Závazky ze schovacích smluv		Pododdíl 2	Hra	§ 2881
Oddíl 1	Úschova		Pododdíl 3	Los	§ 2882
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2402 - 2408	Pododdíl 4	Společné ustanovení	§ 2883
Pododdíl 2	Úschova cenného papíru	§ 2409 - 2414	Díl 16	Závazky z právního jednání jedné osoby	
Oddíl 2	Skladování	§ 2415 - 2429	Oddíl 1	Veřejný příslib	
Díl 5	Závazky ze smluv příkazního typu		Pododdíl 1	Příslib odměny	§ 2884 - 2886
Oddíl 1	Příkaz	§ 2430 - 2444	Pododdíl 2	Vypsání ceny	§ 2887 - 2889
Oddíl 2	Zprostředkování	§ 2445 - 2454	Oddíl 2	Slib odškodnění	§ 2890 - 2893
Oddíl 3	Komise	§ 2455 - 2470			
Oddíl 4	Zasílatelství	§ 2471 - 2482	HLAVA III	ZÁVAZKY Z DELIKTŮ	
Oddíl 5	Obchodní zastoupení	§ 2483 - 2520	Díl 1	Náhrada majetkové a nemajetkové újmy	
Díl 6	Zájezd	§ 2521 - 2549a	Oddíl 1	Základní ustanovení	§ 2894 - 2908
Díl 7	Závazky ze smluv o přepravě		Oddíl 2	Povinnost nahradit škodu	
Oddíl 1	Přeprava osob a věcí		Pododdíl 1		§ 2909 - 2919
Pododdíl 1	Přeprava osoby	§ 2550 - 2554	Pododdíl 2	Zvláštní ustanovení	§ 2920 - 2950
Pododdíl 2	Přeprava věci	§ 2555 - 2571	Oddíl 3	Způsob a rozsah náhrady	
Pododdíl 3	Náložný list	§ 2572 - 2577	Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2951 - 2955
Pododdíl 4	Společná ustanovení o přepravě osob a věcí	§ 2578 - 2581	Pododdíl 2	Náhrada při újmě na přirozených právech člověka	§ 2956 - 2968
Oddíl 2	Provoz dopravního prostředku	§ 2582 - 2585	Pododdíl 3	Zvláštní ustanovení	§ 2969 - 2971
Díl 8	Dílo		Díl 2	Zneužití a omezení soutěže	
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 2586 - 2619	Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 2972 - 2975
Oddíl 2	Určení ceny podle rozpočtu	§ 2620 - 2622	Oddíl 2	Nekalá soutěž	§ 2976 - 2990
Oddíl 3	Stavba jako předmět díla	§ 2623 - 2630			
Oddíl 4	Dílo s nehmotným výsledkem	§ 2631 - 2635	HLAVA IV	ZÁVAZKY Z JINÝCH PRÁVNÍCH DŮVODŮ	
Díl 9	Péče o zdraví	§ 2636 - 2651	Díl 1	Bezdůvodné obohacení	§ 2991 - 3005
Díl 10	Kontrolní činnost	§ 2652 - 2661	Díl 2	Nepříkázané jednání a upotřebení cizí věci k prospěchu jiného	
Díl 11	Závazky ze smlouvy o účtu, jednorázovém vkladu, akreditivu a inkasu		Oddíl 1	Nepříkázané jednání	§ 3006 - 3011
Oddíl 1	Účet		Oddíl 2	Upotřebení cizí věci k prospěchu jiného	§ 3012 - 3014
Pododdíl 1	Obecná ustanovení	§ 2662 - 2668			
Pododdíl 2	Platební účet	§ 2669	ČÁST PÁTÁ	USTANOVENÍ SPOLEČNÁ, PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	
Pododdíl 3	Jiný než platební účet	§ 2670 - 2675	HLAVA I	USTANOVENÍ SPOLEČNÁ	§ 3015 - 3027
Pododdíl 4	Vkladní knížka	§ 2676 - 2679	HLAVA II	USTANOVENÍ PŘECHODNÁ A ZÁVĚREČNÁ	
Oddíl 2	Jednorázový vklad	§ 2680 - 2681	Díl 1	Přechodná ustanovení	
Oddíl 3	Akreditiv	§ 2682 - 2693	Oddíl 1	Všeobecná ustanovení	§ 3028 - 3035
Oddíl 4	Inkaso	§ 2694 - 2700	Oddíl 2	Lhůty a doby	§ 3036 - 3037
Díl 12	Závazky ze zaopatřovacích smluv		Oddíl 3	Majetkové právo manželské	§ 3038 - 3040
Oddíl 1	Důchod	§ 2701 - 2706	Oddíl 4	Právnícké osoby	§ 3041 - 3053
Oddíl 2	Výměnek	§ 2707 - 2715	Oddíl 5	Věcná práva	§ 3054 - 3068
Díl 13	Společnost		Oddíl 6	Dědické právo	§ 3069 - 3072
Oddíl 1	Obecná ustanovení	§ 2716 - 2720	Oddíl 7	Závazková práva	§ 3073 - 3079
			Díl 2	Závěrečná ustanovení	§ 3080 - 3081
			ODKAZY		
			VYBRANÁ PŘECHODNÁ USTANOVENÍ NOVEL		
			Článek II zákona č. 268/2025 Sb., Přechodné ustanovení		

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník,

ve znění zákona č. 460/2016 Sb., č. 303/2017 Sb., č. 111/2018 Sb., č. 171/2018 Sb., č. 33/2020 Sb., č. 163/2020 Sb., č. 192/2021 Sb., č. 374/2022 Sb., č. 429/2022 Sb., č. 414/2023 Sb., č. 31/2024 Sb., č. 123/2024 Sb., nálezu Ústavního soudu č. 144/2024 Sb., zákona č. 32/2025 Sb., č. 78/2025 Sb., č. 120/2025 Sb., č. 176/2025 Sb., č. 268/2025 Sb., č. 270/2025 Sb., č. 290/2025 Sb. a č. 333/2025 Sb.

Jaká vyznačení jsou v textu úplného znění:

- obyčejné černé písmo – základní text včetně všech novel z předchozích let
- **tučné černé ležaté písmo** – text, který se změnil v průběhu roku 2025 (symbol ☒ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **tučné černé písmo** – text, který se změnil k 1. lednu 2026 (symbol ☒ znamená vypuštění textu bez náhrady)
- **ležaté písmo** – redakční poznámky, upozornění na dříve zrušené pasáže bez přeznačení následujících písmen nebo odstavců apod.

ČÁST PRVNÍ OBECNÁ ČÁST

Hlava I

Předmět úpravy a její základní zásady

Díl 1

Soukromé právo

§ 1

(1) Ustanovení právního řádu upravující vzájemná práva a povinnosti osob vytvářejí ve svém souhrnu soukromé právo. Uplatňování soukromého práva je nezávislé na uplatňování práva veřejného.

(2) Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchýlně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.

§ 2

(1) Každé ustanovení soukromého práva lze vykládat jenom ve shodě s Listinou základních práv a svobod a ústavním pořádkem vůbec, se zásadami, na nichž spočívá tento zákon, jakož i s trvalým zřetelem k hodnotám, které se tím chrání. Rozejde-li se výklad jednotlivého ustanovení pouze podle jeho slov s tímto příkazem, musí mu ustoupit.

(2) Zákonnému ustanovení nelze přikládat jiný význam, než jaký plyne z vlastního smyslu slov v jejich vzájemné souvislosti a z jasného úmyslu zákonodárce; nikdo se však nesmí dovolávat slov právního předpisu proti jeho smyslu.

(3) Výklad a použití právního předpisu nesmí být v rozporu s dobrými mravy a nesmí vést ke krutosti nebo bezohlednosti urážející obyčejné lidské citění.

§ 3

(1) Soukromé právo chrání důstojnost a svobodu člověka i jeho přirozené právo brát se o vlastní štěstí a štěstí jeho rodiny nebo lidí jemu blízkých takovým způsobem, jenž nepůsobí bezdůvodně újmu druhým.

- (2) Soukromé právo spočívá zejména na zásadách, že
- a) každý má právo na ochranu svého života a zdraví, jakož i svobody, cti, důstojnosti a soukromí,
 - b) rodina, rodičovství a manželství požívají zvláštní zákonné ochrany,
 - c) nikdo nesmí pro nedostatek věku, rozumu nebo pro závislost svého postavení utrpět nedůvodnou újmu; nikdo však také nesmí bezdůvodně těžit z vlastní neschopnosti k újmě druhých,
 - d) daný slib zavazuje a smlouvy mají být splněny,
 - e) vlastnické právo je chráněno zákonem a jen zákon může stanovit, jak vlastnické právo vzniká a zaniká, a
 - f) nikomu nelze odeprít, co mu po právu náleží.

(3) Soukromé právo vyvěrá také z dalších obecně uznaných zásad spravedlnosti a práva.

§ 4

(1) Má se za to, že každá svéprávná osoba má rozum průměrného člověka i schopnost užívat jej s běžnou péčí a opatrností a že to každý od ní může v právním styku důvodně očekávat.

(2) Činí-li právní řád určitý následek závislým na něčí vědomosti, má se na mysl vědomost, jakou si důvodně osvojí osoba případu znalá při zvážení okolností, které jí musely být v jejím postavení zřejmé. To platí obdobně, pokud právní řád spojuje určitý následek s existencí pochybnosti.

§ 5

(1) Kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojena. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži.

(2) Proti vůli dotčené strany nelze zpochybnit povahu nebo platnost právního jednání jen proto, že jednal ten, kdo nemá ke své činnosti potřebné oprávnění, nebo komu je činnost zakázána.

§ 6

(1) Každý má povinnost jednat v právním styku poctivě.

(2) Nikdo nesmí těžit ze svého nepoctivého nebo protiprávního činu. Nikdo nesmí těžit ani z protiprávního stavu, který vyvolal nebo nad kterým má kontrolu.

§ 7

Má se za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře.

§ 8

Zjevné zneužití práva nepožívá právní ochrany.

Díl 2

Užití předpisů občanského práva

§ 9

(1) Občanský zákoník upravuje osobní stav osob.

(2) Soukromá práva a povinnosti osobní a majetkové povahy se řídí občanským zákoníkem v tom rozsahu, v jakém je neupravují jiné právní předpisy. K zvyklostem lze hledět tehdy, dovolává-li se jich zákon.

§ 10

(1) Nelze-li právní případ rozhodnout na základě výslovného ustanovení, posoudí se podle ustanovení, které se týká právního případu co do obsahu a účelu vykonávanému právnímu případu nejbližšího.

(2) Není-li takové ustanovení, posoudí se právní případ podle principů spravedlnosti a zásad, na nichž spočívá tento zákon, tak aby se dospělo se zřetelem k zvyklostem soukromého života a s přihlédnutím k stavu právní nauky i ustálené rozhodovací praxi k dobrému uspořádání práv a povinností.

§ 11

Obecná ustanovení o vzniku, změně a zániku práv a povinností ze závazků v části čtvrté tohoto zákona se použijí přiměřeně i na vznik, změnu a zánik jiných soukromých práv a povinností.

Díl 3

Ochrana soukromých práv

§ 12

Každý, kdo se cítí ve svém právu zkrácen, může se domáhat ochrany u orgánu vykonávajícího veřejnou moc (dále jen „orgán veřejné moci“). Není-li v zákoně stanoveno něco jiného, je tímto orgánem veřejné moci soud.

§ 13

Každý, kdo se domáhá právní ochrany, může důvodně očekávat, že jeho právní případ bude rozhodnut obdobně jako jiný právní případ, který již byl rozhodnut a který se s jeho právním případem shoduje v podstatných znacích; byl-li právní případ rozhodnut jinak, má každý, kdo se domáhá právní ochrany, právo na přesvědčivé vysvětlení důvodu této odchylky.

§ 14

Svépomoc

(1) Každý si může přiměřeným způsobem pomoci k svému právu sám, je-li jeho právo ohroženo a je-li zřejmé, že by zásah veřejné moci přišel pozdě.

(2) Hrozí-li neoprávněný zásah do práva bezprostředně, může jej každý, kdo je takto ohrožen, odvrátit úsilím a prostředky, které se osobě v jeho postavení musí jevit vzhledem k okolnostem jako přiměřené. Směřuje-li však svépomoc jen k zajištění práva, které by bylo jinak zmařeno, musí se ten, kdo k ní přikročil, obrátit bez zbytečného odkladu na příslušný orgán veřejné moci.

Hlava II

Osoby

Díl 1

Všeobecná ustanovení

§ 15

(1) Právní osobnost je způsobilost mít v mezích právního řádu práva a povinnosti.

(2) Svěprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).

§ 16

Právní osobnosti ani svéprávnosti se nikdo nemůže vzdát ani zčásti; učiní-li tak, nepřihlíží se k tomu.

§ 17

(1) Práva může mít a vykonávat jen osoba. Povinnost lze uložit jen osobě a jen vůči ní lze plnění povinnosti vymáhat.

(2) Zřídí-li někdo právo nebo uloží-li povinnost tomu, co osobou není, přičte se právo nebo povinnost osobě, které podle povahy právního případu náleží.

§ 18

Osoba je fyzická, nebo právnická.

§ 19

(1) Každý člověk má vrozená, již samotným rozumem a citem poznatelná přirozená práva, a tudíž se považuje za osobu. Zákon stanoví jen meze uplatňování přirozených práv člověka a způsob jejich ochrany.

(2) Přirozená práva spojená s osobností člověka nelze zcizit a nelze se jich vzdát; stane-li se tak, nepřihlíží se k tomu. Nepřihlíží se ani k omezení těchto práv v míře odporující zákonu, dobrým mravům nebo veřejnému pořádku.

§ 20

(1) Právnická osoba je organizovaný útvar, o kterém zákon stanoví, že má právní osobnost, nebo jehož právní osobnost zákon uzná. Právnická osoba může bez zřetele na předmět své činnosti mít práva a povinnosti, které se slučují s její právní povahou.

(2) Právnické osoby veřejného práva podléhají zákonům, podle nichž byly zřízeny; ustanovení tohoto zákona se použijí jen tehdy, slučuje-li se to s právní povahou těchto osob.

§ 21

Stát se v oblasti soukromého práva považuje za právnickou osobu. Jiný právní předpis stanoví, jak stát právně jedná.

§ 22

(1) Osoba blízká je příbuzný v řadě přímé, sourozenec a manžel nebo partner podle jiného zákona upravujícího registrované partnerství (dále jen „partner“); jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném se pokládají za osoby sobě navzájem blízké, pokud by újmu, kterou utrpěla jedna z nich, druhá důvodně pocítovala jako újmu vlastní. Má se za to, že osobami blízkými jsou i osoby sešvagřené nebo osoby, které spolu trvale žijí.

(2) Stanoví-li zákon k ochraně třetích osob zvláštní podmínky nebo omezení pro převody majetku, pro jeho zatížení nebo přenechání k užití jinému mezi osobami blízkými, platí tyto podmínky a omezení i pro obdobná právní jednání mezi právnickou osobou a členem jejího statutárního orgánu nebo tím, kdo právnickou osobu podstatně ovlivňuje jako její člen nebo na základě dohody či jiné skutečnosti.

Díl 2

Fyzické osoby

Oddíl 1

Obecná ustanovení

§ 23

Člověk má právní osobnost od narození až do smrti.

§ 24

Každý člověk odpovídá za své jednání, je-li s to posoudit je a ovládnout. Kdo se vlastní vinou přivede do stavu, v němž by jinak za své jednání odpovědný nebyl, odpovídá za jednání v tomto stavu učiněná.

§ 25

Na počaté dítě se hledí jako na již narozené, pokud to vyhovuje jeho zájmům. Má se za to, že se dítě narodilo živé. Nenarodí-li se však živé, hledí se na ně, jako by nikdy nebylo.

§ 26

Důkaz smrti

(1) Smrt člověka se prokazuje veřejnou listinou vystavenou po prohlédnutí těla mrtvého stanoveným způsobem.

(2) Nelze-li tělo mrtvého prohlédnout stanoveným způsobem, prohlásí člověka za mrtvého i bez návrhu soud, pokud byl člověk účasten takové události, že se jeho smrt vzhledem k okolnostem jeví jako jistá. V rozhodnutí určí soud den, který platí za den smrti.

§ 27

Závisí-li právní následek na skutečnosti, že určitý člověk přežil jiného člověka, a není-li jisto, který z nich zemřel jako první, má se za to, že všichni zemřeli současně.

§ 28

(1) Není-li známo, kde člověk zemřel, má se za to, že se tak stalo tam, kde bylo nalezeno jeho tělo.

(2) Za místo, kde zemřel člověk prohlášený za mrtvého, platí to, kde naposledy pobýval živý.

§ 29

Změna pohlaví

(1) Má se za to, že dnem změny pohlaví je den uvedený v potvrzení vydaném poskytovatelem zdravotních služeb.

(2) Změna pohlaví nemá vliv na osobní stav člověka, ani na jeho osobní a majetkové poměry; manželství nebo registrované partnerství však zaniká. O povinnostech a právech muže a ženy, jejichž manželství zaniklo, ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po zániku manželství platí obdobně ustanovení o povinnostech a právech rozvedených manželů ke společnému dítěti a o jejich majetkových povinnostech a právech v době po rozvodu; soud rozhodne, a to i bez návrhu, jak bude každý z rodičů napříště o společné dítě pečovat.

§ 30

Zletilost

(1) Plně svéprávným se člověk stává zletilostí. Zletilosti se nabývá dovršením osmnáctého roku věku.

(2) Před nabytím zletilosti se plně svéprávnosti nabývá přiznáním svéprávnosti, nebo uzavřením manželství. Svéprávnost nabytá uzavřením manželství se neztrácí ani zánikem manželství, ani prohlášením manželství za neplatné.

Nezletilí

§ 31

Má se za to, že každý nezletilý, který nenabyl plně svéprávnosti, je způsobilý k právním jednáním co do povahy přiměřeným rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku.

§ 32

(1) Udělil-li zákonný zástupce nezletilému, který nenabyl plně svéprávnosti, ve shodě se zvyklostmi soukromého života souhlas k určitému právnímu jednání nebo k dosažení určitého účelu, je nezletilý schopen v mezích souhlasu sám právně jednat, pokud to není zákonem zvlášť zakázáno; souhlas může být následně omezen i vzat zpět.

(2) Je-li zákonných zástupců více, postačí, projeví-li vůči třetí osobě vůli alespoň jeden z nich; to neplatí, pokud třetí osoba věděla, že si zástupci odporují.

§ 33

(1) Udělí-li zákonný zástupce nezletilého, který nenabyl plně svéprávnosti, souhlas k samostatnému provozování obchodního závodu nebo k jiné obdobné výdělečné činnosti, stává se nezletilý způsobilý k jednáním, jež jsou s touto činností spojena. K platnosti souhlasu se vyžaduje přivolení soudu.

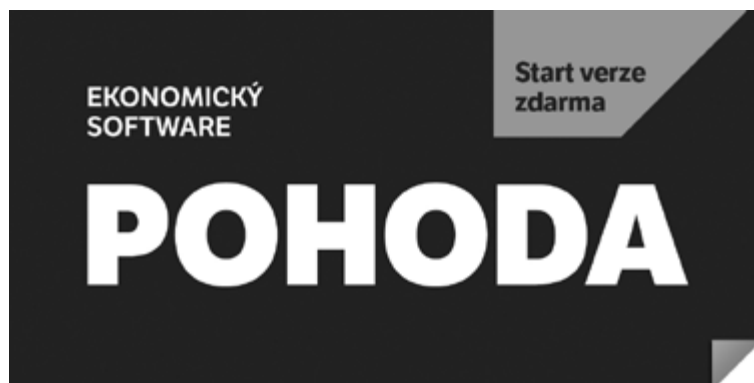
(2) Přivolení soudu nahrazuje podmínku určitého věku, je-li stanovena pro výkon určité výdělečné činnosti jiným právním předpisem.

(3) Souhlas může zákonný zástupce odvolat jen s přivolením soudu.

§ 34

(1) Závislá práce nezletilých mladších než patnáct let nebo nezletilých, kteří neukončili povinnou školní docházku, je zakázána. Tito nezletilí mohou vykonávat jen uměleckou, kulturní, reklamní nebo sportovní činnost za podmínek stanovených jiným právním předpisem.

(2) *Odchylně od odstavce 1 může nezletilý, který dovršil čtrnáct let, vykonávat závislou práci v období hlavních prázdnin za podmínek stanovených jiným právním předpisem.*

§ 35

(1) Nezletilý, který dovršil patnáct let, se může zavázat k výkonu závislé práce podle jiného právního předpisu. Jako den nástupu do práce nesmí být sjednán den, který by předcházel dni, kdy nezletilý ukončí povinnou školní docházku.

(2) *K výkonu závislé práce v období hlavních prázdnin se nezletilý podle § 34 odst. 2 může zavázat jen s písemným souhlasem zákonného zástupce.*

§ 36

(1) Nezletilý, který nenabyl plně svéprávnosti, není nikdy, bez ohledu na obsah ostatních ustanovení, způsobilý jednat samostatně v těch záležitostech, k nimž by i jeho zákonný zástupce potřeboval přivolení soudu.

(2) I když je nezletilý, který nenabyl plně svéprávnosti, způsobilý jednat v určité záležitosti samostatně, lze podmínit, že následky právního jednání nastanou až souhlasem zákonného zástupce nezletilého uděleným v určené lhůtě, jinak ve lhůtě dvou týdnů od vyžádání; to neplatí pro právní jednání osobní povahy a právní jednání podle § 33.

§ 37

Přiznání svéprávnosti

(1) Navrhne-li nezletilý, který není plně svéprávný, aby mu soud přiznal svéprávnost, soud návrhu vyhově, pokud nezletilý dosáhl věku šestnácti let, pokud je osvědčena jeho schopnost sám se živit a obstarat si své záležitosti a pokud s návrhem souhlasí zákonný zástupce nezletilého. V ostatních případech soud vyhově návrhu, je-li to z vážných důvodů v zájmu nezletilého.

(2) Za podmínek stanovených v odstavci 1 soud přizná nezletilému svéprávnost i na návrh jeho zákonného zástupce, pokud nezletilý s návrhem souhlasí.

Oddíl 2

Podpůrná opatření při narušení schopnosti zletilého právně jednat

Předběžné prohlášení

§ 38

V očekávání vlastní nezpůsobilosti právně jednat může člověk projevit vůli, aby byly jeho záležitosti spravovány určitým způsobem, nebo aby je spravovala určitá osoba, nebo aby se určitá osoba stala jeho opatrovníkem.

§ 39

(1) Nemá-li prohlášení formu veřejné listiny, musí být učiněno soukromou listinou opatřenou datem a potvrzenou dvěma svědky; svědek o sobě uvede v potvrzení údaje, podle nichž ho lze zjistit.

(2) Svědky mohou být jen osoby, které na prohlášení a jeho obsahu nemají zájem a nejsou nevidomé, neslyšící, němé nebo neznalé jazyka, v němž je prohlášení učiněno. Svědci musí prohlášení podepsat a být schopni potvrdit schopnost prohlásujícího jednat a obsah jeho prohlášení.

(3) Je-li obsahem prohlášení pořízeného veřejnou listinou určení, kdo se má stát opatrovníkem, ten, kdo veřejnou listinu sepsal, zapisuje údaje o tom, kdo prohlášení pořídil, kdo je povolán za opatrovníka a kdo veřejnou listinu sepsal, do neveřejného seznamu vedeného podle jiného zákona.

§ 40

(1) Činí-li prohlášení nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, musí ji být prohlášení nahlas přečteno svědkem, který prohlášení nepsal. Nevidomý, nebo osoba, která neumí nebo nemůže číst nebo psát, před svědky potvrdí, že listina obsahuje jeho pravou vůli.

(2) Činí-li prohlášení osoba se smyslovým postižením, která nemůže číst nebo psát, musí jí být obsah listiny tlumočen takovým způsobem dorozumívání, který si zvolila, a to svědkem, který prohlášení nepsal; všichni svědci musí ovládat způsob dorozumívání, kterým je obsah listiny tlumočen. Kdo prohlášení činí, potvrdí před svědky zvoleným způsobem dorozumívání, že listina obsahuje jeho pravou vůli.

§ 41

(1) K výslovnému odvolání prohlášení se vyžaduje projev vůle učiněný ve formě předepsané v § 39 odst. 1.

(2) Zničí-li listinu obsahující prohlášení ten, kdo je učinil, má to účinky odvolání.

§ 42

Týká-li se prohlášení jiné záležitosti než povolání opatrovníka a je-li účinnost prohlášení vázána na podmínku, rozhodne o splnění podmínky soud.

§ 43

Změní-li se okolnosti zjevně tak podstatným způsobem, že člověk, který prohlášení učinil, by je za takových okolností neučinil nebo by je učinil s jiným obsahem, soud prohlášení změni nebo zruší, pokud by jinak člověku, který prohlášení učinil, hrozila závažná újma. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož prohlášení rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 44

Je-li prohlášení nebo jeho odvolání neplatné, soud k nim přihlédne, není-li příčinou pochybovat o vůli toho, kdo je učinil.

Nápomoc při rozhodování

§ 45

Potřebuje-li člověk nápomoc při rozhodování, protože mu v tom duševní porucha působí obtíže, třebaže nemusí být omezen ve svéprávnosti, může si s podpůrcem ujednat poskytování podpory; podpůrců může být i více.

§ 46

(1) Smlouvou o nápomoci se podpůrce zavazuje podporovanému, že bude s jeho souhlasem přítomen při jeho právních jednáních, že mu zajistí potřebné údaje a sdělení a že mu bude nápomocen radami.

(2) Smlouva nabývá účinnosti dnem, kdy ji schválí soud. Není-li smlouva uzavřena v písemné formě, vyžaduje se, aby strany projevíly vůli uzavřít smlouvu před soudem. Soud smlouvu neschválí, odporují-li zájmy podpůrce zájmům podporovaného.

§ 47

(1) Podpůrce nesmí ohrozit zájmy podporovaného nevhodným ovlivňováním, ani se na úkor podporovaného bezdůvodně obohacovat.

(2) Podpůrce postupuje při plnění svých povinností v souladu s rozhodnutím podporovaného. Pokud podporovaný právně jedná v písemné formě, může podpůrce připojit svůj podpis s uvedením své funkce, popřípadě i s údajem o podpoře, kterou podporovanému poskytl; podpůrce má i právo namítat neplatnost právního jednání podporovaného.

§ 48

Na návrh podporovaného nebo podpůrce soud podpůrce odvolá; soud ho odvolá i v případě, že podpůrce závažně poruší své povinnosti, a to i bez návrhu.

Zastoupení členem domácnosti

§ 49

(1) Brání-li duševní porucha zletilému, který nemá jiného zástupce, samostatně právně jednat, může ho zastupovat jeho potomek, předek, sourozenec, manžel nebo partner, nebo osoba, která se zastoupeným žila před vznikem zastoupení ve společné domácnosti alespoň tři roky.

(2) Zástupce dá zastoupenému na vědomí, že ho bude zastupovat, a srozumitelně mu vysvětlí povahu a následky zastoupení. Odmítne-li to člověk, který má být zastoupen, zastoupení nevznikne; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání.

§ 50

Ke vzniku zastoupení se vyžaduje schválení soudu. Před vydáním rozhodnutí soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor zastoupeného, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si zastoupený zvolí.

§ 51

Zástupce dbá o ochranu zájmů zastoupeného a naplňování jeho práv i o to, aby způsob jeho života nebyl v rozporu s jeho schopnostmi a aby, nelze-li tomu rozumně odporovat, odpovídal i zvláštním představám a přáním zastoupeného.

§ 52

(1) Zastoupení se vztahuje na obvyklé záležitosti, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného. Zástupce však není oprávněn udělit souhlas k zásahu do duševní nebo tělesné integrity člověka s trvalými následky.

(2) Zástupce může nakládat s příjmy zastoupeného v rozsahu potřebném pro obstarání obvyklých záležitostí, jak to odpovídá životním poměrům zastoupeného; s peněžními prostředky na účtu zastoupeného však může nakládat jen v rozsahu nepřesahujícím měsíčně výši životního minima jednotlivce podle jiného právního předpisu.

§ 53

Má-li zastoupený více zástupců, postačí, pokud jedná jeden z nich. Jedná-li však vůči další osobě více zástupců společně a odporují-li si, nepřihlíží se k projevu žádného z nich.

§ 54

(1) Zastoupení zaniká, pokud se jej zástupce vzdá nebo pokud zastoupený odmítne, aby ho zástupce dále zastupoval; k odmítnutí postačí schopnost projevit přání. Zastoupení rovněž zaniká, pokud soud jmenuje zastoupenému opatrovníka.

(2) Je-li uzavřena smlouva o nápomoci při rozhodování, zanikne zastoupení účinností smlouvy v rozsahu, v jakém je zastoupený způsobilý právně jednat.

Omezení svéprávnosti

§ 55

(1) K omezení svéprávnosti lze přistoupit jen v zájmu člověka, jehož se to týká, po jeho zhlédnutí a s plným uznáváním jeho práv a jeho osobní jedinečnosti. Při-

tom musí být důkladně vzaty v úvahu rozsah i stupeň neschopnosti člověka postarat se o vlastní záležitosti.

(2) Omezit svéprávnost člověka lze jen tehdy, hrozila-li by mu jinak závažná újma a nepostačí-li vzhledem k jeho zájmům mírnější a méně omezující opatření.

§ 56

(1) Omezit svéprávnost člověka může jen soud.

(2) Soud vyvine potřebné úsilí, aby zjistil názor člověka, o jehož svéprávnosti rozhoduje, a to i za použití takového způsobu dorozumívání, který si člověk zvolí.

§ 57

(1) Soud může omezit svéprávnost člověka v rozsahu, v jakém člověk není pro duševní poruchu, která není jen přechodná, schopen právně jednat, a vymezí rozsah, v jakém způsobilost člověka samostatně právně jednat omezil.

(2) Má-li člověk obtíže dorozumívat se, není to samo o sobě důvodem k omezení svéprávnosti.

§ 58

Soud může v průběhu řízení o omezení svéprávnosti svěřit třetí osobě provedení určitých jednotlivých právních jednání nebo správu majetku, je-li to nutné, aby se zabránilo závažné újmě.

§ 59

(1) Soud může svéprávnost omezit v souvislosti s určitou záležitostí na dobu nutnou pro její vyřízení, nebo na jinak určenou určitou dobu, nejdéle však na tři roky. Je-li zjevné, že se stav člověka v této době nezlepší, může soud svéprávnost omezit na dobu delší, nejdéle však na pět let.

(2) Uplynutím doby omezení svéprávnosti právní účinky omezení zanikají. Zahájí-li se však v této době řízení o prodloužení doby omezení, trvají právní účinky původního rozhodnutí až do nového rozhodnutí, nejdéle však jeden rok.

§ 60

Změní-li se okolnosti, soud své rozhodnutí bezodkladně změní nebo zruší, a to i bez návrhu.

§ 61

Rozhoduje-li soud o omezení svéprávnosti člověka, může osoba jím povolána za opatrovníka navrhnout, aby byla opatrovníkem jmenována; pokud návrh nepodá, zjistí soud její stanovisko. Je-li tato osoba způsobilá k opatrovnictví, soud ji s jejím souhlasem opatrovníkem jmenuje.

§ 62

V rozhodnutí o omezení svéprávnosti jmenuje soud člověku opatrovníka. Při výběru opatrovníka přihlédne soud k přáním opatrovance, k jeho potřebě i k podnětům osob opatrovanci blízkých, sledují-li jeho prospěch, a dbá, aby výběrem opatrovníka nezaložil nedůvěru opatrovance k opatrovníkovi.

§ 63

Opatrovníkem nelze jmenovat osobu nezpůsobilou právně jednat nebo osobu, jejíž zájmy jsou v rozporu se zájmy opatrovance, ani provozovatele zařízení, kde opatrovanec pobývá nebo které mu poskytuje služby, nebo osobu závislou na takovém zařízení.

§ 64

Rozhodnutí o omezení svéprávnosti nezbavuje člověka práva samostatně právně jednat v běžných záležitostech každodenního života.

§ 65

(1) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, lze jeho právní jednání prohlásit za neplatné, jen působí-li mu újmu. Postačí-li však k nápravě jen změna rozsahu opatrovancových povinností, soud tak učiní, aniž je vázán návrhy stran.

(2) Jednal-li opatrovanec samostatně, ač nemohl jednat bez opatrovníka, považuje se opatrovancovo jednání za platné, pokud je opatrovník schválil. To platí i v případě, že takové právní jednání schválil jednající sám poté, co nabyl svéprávnosti.

Oddíl 3 Nezvěstnost

§ 66

(1) Za nezvěstného může soud prohlásit svéprávného člověka, který opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje. Soud uvede v rozhodnutí den, kdy nastaly účinky prohlášení nezvěstnosti.

(2) Prohlášení za nezvěstného se může stát na návrh osoby, která na tom má právní zájem, zejména manžela nebo jiné blízké osoby, spoluvlastníka, zaměstnavatele nebo korporace, na niž má tento člověk účast.

§ 67

(1) Při posuzování jednání, k nimž je jinak potřebné udělení souhlasu, přivolení, odevzdání hlasu nebo jiného konání osoby prohlášené za nezvěstnou, se k této potřebnosti nepřihlíží; to však neplatí, jedná-li se o záležitost jeho osobního stavu. Kdo jedná, dotýkaje se záležitosti nezvěstného, musí tak činit i s přihlédnutím k jeho zájmům.

(2) Na právní jednání, k němuž došlo bez souhlasu nebo jiného nezbytného projevu vůle nezvěstného poté, co opustil své bydliště, avšak dříve, než byl za nezvěstného prohlášen, přestože toto prohlášení bylo bez zbytečného odkladu navrženo, se hledí jako na jednání učiněné s odkládací podmínkou vydání rozhodnutí, jímž byl prohlášen za nezvěstného.

§ 68

Navrátí-li se člověk prohlášený za nezvěstného nebo jmenuje-li správce svého jmění, pozbývá prohlášení za nezvěstného účinků. Prohlášení pozbývá účinků i dnem, který platí za den smrti nezvěstného.

§ 69

Kdo byl prohlášen za nezvěstného, nemůže namítat neplatnost nebo neúčinnost právního jednání učiněného za jeho nepřítomnosti, k němuž došlo za účinků takového prohlášení, pro to, že se při nich projev jeho vůle nevyžadoval.

§ 70

Bude-li za nezvěstného prohlášen ten, kdo ustavil správce svého majetku, nejsou tím dotčena práva a povinnosti ustaveného správce. To neplatí, jestliže správce není znám, odmítne jednat v zájmu nezvěstného, svá jednání v zájmu nezvěstného zanedbává, nebo jednat vůbec nemůže.

Oddíl 4 Domněnka smrti

§ 71

(1) Na návrh osoby, která na tom má právní zájem, prohlásí soud za mrtvého člověka, o němž lze mít důvodně za to, že zemřel, a určí den, který se pokládá za den jeho smrti.

(2) Na člověka, který byl prohlášen za mrtvého, se hledí jako by zemřel. Prohlášením manžela za mrtvého zaniká manželství dnem, který se pokládá za den jeho smrti; totéž platí o registrovaném partnerství.

§ 72

Byl-li člověk prohlášen za nezvěstného a vyplývají-li z okolností vážné pochybnosti, zda je ještě živ, ačkoli jeho smrt není nepochybná, může ho soud prohlásit za mrtvého na návrh osoby, která na tom má právní zájem, a určí den, který nezvěstný zřejmě nepřežil. Má se za to, že tento den je dnem smrti nezvěstného.

§ 73

Člověka, který byl prohlášen za nezvěstného, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí pěti let počítaných od konce roku, v němž došlo k prohlášení za nezvěstného. Nelze to však učinit, objeví-li se v průběhu této doby zpráva, z níž lze soudit, že nezvěstný je dosud naživu. V takovém případě se postupuje podle § 74 nebo 75.

§ 74

(1) Člověka, který se stal nezvěstným tím, že opustil své bydliště, nepodal o sobě zprávu a není o něm známo, kde se zdržuje, avšak nebyl za nezvěstného prohlášen, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí sedmi let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl ještě naživu.

(2) Člověka, který se stal nezvěstným před dovršením osmnáctého roku věku, nelze prohlásit za mrtvého před uplynutím roku, v němž uplyne dvacet pět let od jeho narození.

§ 75

Člověka, který se stal nezvěstným jako účastník události, při níž byl v ohrožení života větší počet osob, lze prohlásit za mrtvého nejdříve po uplynutí tří let od konce roku, v němž se objevila poslední zpráva, z níž lze usuzovat, že byl v průběhu těchto událostí ještě naživu.

§ 76

(1) Byl-li člověk prohlášen za mrtvého, nevylučuje to důkaz, že zemřel dříve nebo později, anebo že je ještě naživu. Zjistí-li se, že je naživu, k prohlášení za mrtvého se nepřihlíží; manželství nebo registrované partnerství se však neobnovuje.

(2) Byl-li proveden mylný důkaz smrti, použije se odstavec 1 obdobně.

Oddíl 5 Jméno a bydliště člověka Jméno člověka a jeho ochrana

§ 77

(1) Jméno člověka je jeho osobní jméno a příjmení, popřípadě jeho další jména a rodné příjmení, která mu podle zákona náležejí. Každý člověk má právo užívat

své jméno v právním styku, stejně jako právo na ochranu svého jména a na úctu k němu.

(2) Člověk, který v právním styku užívá jiné jméno než své vlastní, nese následky omylu a újmu z toho vzniklých.

§ 78

(1) Člověk, který byl dotčen zpochybnutím svého práva ke jménu nebo který utrpěl újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, zejména neoprávněným užitím jména, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Je-li dotčený nepřítomen, nebo je-li nezvěstný, nesvéprávný či nemůže-li z jiné příčiny uplatnit právo na ochranu svého jména sám, může je uplatnit jeho manžel, potomek, předek nebo partner, ledaže dotčený, ač svéprávný, dal výslovně najevo, že si to nepřeje.

(3) Týká-li se neoprávněný zásah příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, může se ochrany domáhat samostatně manžel nebo jiná osoba dotčenému blízká, byť do jejich práva ke jménu přímo zasazeno nebylo.

§ 79

Pseudonym

(1) Člověk může pro určitý obor své činnosti nebo i pro soukromý styk vůbec přijmout pseudonym. Právní jednání pod pseudonymem není na újmu platnosti, je-li zřejmé, kdo jednal, a nemůže-li druhá strana mít pochybnost o osobě jednajícího.

(2) Vejde-li pseudonym ve známost, požívá stejné ochrany jako jméno.

§ 80

Bydliště

(1) Člověk má bydliště v místě, kde se zdržuje s úmyslem žít tam s výhradou změny okolností trvale; takový úmysl může vyplývat z jeho prohlášení nebo z okolností případu. Uvádí-li člověk jako své bydliště jiné místo než své skutečné bydliště, může se každý dovolat i jeho skutečného bydliště. Proti tomu, kdo se v dobré víře dovolá uvedeného místa, nemůže člověk namítat, že má své skutečné bydliště v jiném místě.

(2) Nemá-li člověk bydliště, považuje se za ně místo, kde žije. Nelze-li takové místo zjistit, anebo lze-li je zjistit jen s neúměrnými obtížemi, považuje se za bydliště člověka místo, kde má majetek, popřípadě místo, kde měl bydliště naposledy.

Oddíl 6

Osobnost člověka

Pododíl 1

Obecná ustanovení

§ 81

(1) Chráněna je osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Každý je povinen ctít svobodné rozhodnutí člověka žít podle svého.

(2) Ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy.

§ 82

(1) Člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Po smrti člověka se může ochrany jeho osobnosti domáhat kterákoli z osob jemu blízkých.

§ 83

(1) Souvisí-li neoprávněný zásah do osobnosti člověka s jeho činností v právnické osobě, může právo na ochranu jeho osobnosti uplatnit i tato právnická osoba; za jeho života však jen jeho jménem a s jeho souhlasem. Není-li člověk schopen projevit vůli pro nepřítomnost nebo pro neschopnost úsudku, není souhlasu třeba.

(2) Po smrti člověka se právnická osoba může domáhat, aby od neoprávněného zásahu bylo upuštěno a aby byly odstraněny jeho následky.

Pododíl 2

Podoba a soukromí

§ 84

Zachytit jakýmkoli způsobem podobu člověka tak, aby podle zobrazení bylo možné určit jeho totožnost, je možné jen s jeho svolením.

§ 85

(1) Rozšiřovat podobu člověka je možné jen s jeho svolením.

(2) Svolí-li někdo k zobrazení své podoby za okolností, z nichž je zřejmé, že bude šířeno, platí, že svoluje i k jeho rozmnožování a rozšiřování obvyklým způsobem, jak je mohl vzhledem k okolnostem rozumně předpokládat.

§ 86

Nikdo nesmí zasáhnout do soukromí jiného, nemá-li k tomu zákonný důvod.

Zejména nelze bez svolení člověka narušit jeho soukromé prostory, sledovat jeho soukromý život nebo pořizovat o tom zvukový nebo obrazový záznam, využívat takové či jiné záznamy pořízené o soukromém životě člověka třetí osobou, nebo takové záznamy o jeho soukromém životě šířit. Ve stejném rozsahu jsou chráněny i soukromé písemnosti osobní povahy.

§ 87

(1) Kdo svolil k použití písemnosti osobní povahy, podobizny nebo zvukového či obrazového záznamu týkajícího se člověka nebo jeho projevů osobní povahy, může svolení odvolat, třebaže je udělil na určitou dobu.

(2) Bylo-li svolení udělené na určitou dobu odvoláno, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající škodu z toho vzniklou osobě, které svolení udělil.

§ 88

(1) Svolení není třeba, pokud se podobizna nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije k výkonu nebo ochraně jiných práv nebo právem chráněných zájmů jiných osob.

(2) Svolení není třeba ani v případě, když se podobizna, písemnost osobní povahy nebo zvukový či obrazový záznam pořídí nebo použije na základě zákona k úřednímu účelu nebo v případě, že někdo veřejně vystoupí v záležitosti veřejného zájmu.

§ 89

Podobizna nebo zvukový či obrazový záznam se mohou bez svolení člověka také pořídít nebo použít přiměřeným způsobem též k vědeckému nebo uměleckému účelu a pro tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství.

§ 90

Zákonný důvod k zásahu do soukromí jiného nebo k použití jeho podobizny, písemnosti osobní povahy nebo zvukového či obrazového záznamu nesmí být využit nepřiměřeným způsobem v rozporu s oprávněnými zájmy člověka.

Pododíl 3

Právo na duševní a tělesnou integritu

§ 91

Člověk je nedotknutelný.

§ 92

(1) Lidské tělo je pod právní ochranou i po smrti člověka. Naložit s lidskými pozůstatky a s lidskými ostatky způsobem pro zemřelého nedůstojným se zakazuje.

(2) Nejsou-li lidské ostatky uloženy na veřejném pohřebišti, má na jejich vydání právo osoba, kterou člověk před svou smrtí výslovně určil; jinak postupně jeho manžel, dítě nebo rodič, a není-li žádný z nich nebo odmítnou-li ostatky převzít, převezme je jeho dědic.

Zásah do integrity

§ 93

(1) Mimo případ stanovený zákonem nesmí nikdo zasáhnout do integrity jiného člověka bez jeho souhlasu uděleného s vědomím o povaze zásahu a o jeho možných následcích. Souhlasí-li někdo, aby mu byla způsobena závažná újma, nepřihlíží se k tomu; to neplatí, je-li zásah podle všech okolností nutný v zájmu života nebo zdraví dotčeného.

(2) Zákonný zástupce může udělit souhlas k zásahu do integrity zastoupeného, je-li to k přímému prospěchu osoby, která není schopna dát souhlas sama.

§ 94

(1) Kdo chce provést na jiném člověku zákrok, vysvětlí mu srozumitelně povahu tohoto zákroku. Vysvětlení je řádně podáno, lze-li rozumně předpokládat, že druhá strana pochopila způsob a účel zákroku včetně očekávaných následků i možných nebezpečí pro své zdraví, jakož i to, zda přichází v úvahu případně i jiný postup.

(2) Uděluje-li souhlas za jiného jeho zákonný zástupce, podá se vysvětlení i tomu, kdo má být zákroku podroben, je-li schopen úsudku, způsobem přiměřeným schopnosti dotčeného vysvětlení pochopit.

§ 95

Nezletilý, který není plně svéprávný, může v obvyklých záležitostech udělit souhlas k zákroku na svém těle také sám, je-li to přiměřeně rozumové a volní vyspělosti nezletilých jeho věku a jedná-li se o zákrok nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 96

(1) Souhlas k zásahu do integrity člověka vyžaduje písemnou formu, má-li být oddělena část těla, která se již neobnoví.

(2) Písemnou formu vyžaduje i souhlas k

a) lékařskému pokusu na člověku, nebo

b) zákroku, který zdravotní stav člověka nevyžaduje; to neplatí, jedná-li se

o kosmetické zákroky nezanechávající trvalé nebo závažné následky.

§ 97

(1) Udělený souhlas může být odvolán v jakékoli formě, i když se pro udělení souhlasu vyžaduje písemná forma.

(2) Nevyžaduje-li se pro souhlas písemná forma, má se za to, že byl udělen. Při nejistotě, zda byl souhlas odvolán v jiné než písemné formě, se má za to, že k odvolání nedošlo.

§ 98

(1) Nemůže-li člověk udělit souhlas pro neschopnost projevit vůli, byť jen přechodnou, a nemá-li zákonného zástupce, vyžaduje se souhlas přítomného manžela, rodiče, nebo jiné osoby blízké. Není-li přítomna žádná z těchto osob, vyžaduje se souhlas manžela, a není-li, souhlas rodiče, popřípadě jiné osoby blízké, pokud je lze bez obtíží zjistit a zastihnout a pokud je zřejmé, že nehrozí nebezpečí z prodlení. Není-li možné získat souhlas žádným z výše uvedených způsobů, může souhlas udělit jiná přítomná osoba, která o dotčenou osobu osvědčí mimořádný zájem.

(2) Při zákroku i při udělení souhlasu se vezme zřetel na dříve vyslovená známá přání člověka, do jehož integrity má být sazeno.

§ 99

Je-li život člověka v náhlém a patrném nebezpečí a nelze-li souhlas ve stavu nouze získat ani v jiné než stanovené formě, lze okamžitě zakročit, pokud to je ve prospěch zdraví dotčené osoby nezbytné.

§ 100

(1) Má-li být sazeno do integrity nezletilého, který dovršil čtrnáct let, nena-byl plně svéprávností a který zákroku vážně odporuje, třebaže zákonný zástupce se zákrokem souhlasí, nelze zákrok provést bez souhlasu soudu. To platí i v případě provedení zákroku na zletilé osobě, která není plně svéprávná.

(2) Nesouhlasí-li zákonný zástupce se zásahem do integrity osoby uvedené v odstavci 1, ač si jej tato osoba přeje, lze zákrok provést na její návrh nebo na návrh osoby jí blízké jen se souhlasem soudu.

§ 101

Má-li být sazeno do integrity člověka neschopného úsudku způsobem zanechávajícím trvalé, neodvratitelné a vážné následky nebo způsobem spojeným s vážným nebezpečím pro jeho život nebo zdraví, lze zákrok provést jen s přivolením soudu. Tím není dotčeno ustanovení § 99.

§ 102

Soud přivolí k zákroku podle § 100 nebo 101, je-li dotčené osobě podle rozumného uvážení k prospěchu, po jejím zhlédnutí a s plným uznáváním její osobnosti.

§ 103

Bylo-li sazeno do integrity člověka, který byl ve stavu, kdy nemohl posoudit, co se s ním děje, a nedal-li sám k zákroku souhlas, musí mu být, jakmile to jeho stav dovolí, vysvětleno způsobem, kterému bude schopen porozumět, jaký zákrok byl na něm proveden a musí být poučen o jeho možných následcích i o riziku neprovedení zákroku.

Pododdíl 4

Práva člověka převzatého do zdravotnického zařízení bez jeho souhlasu

§ 104

Převzít člověka bez jeho souhlasu do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo ho v něm bez jeho souhlasu držet lze jen z důvodu stanoveného zákonem a za podmínky, že nezbytnou péči o jeho osobu nelze zajistit mírnějším a méně omezujícím opatřením. Podání návrhu na omezení svéprávnosti nezakládá samo o sobě důvod, aby byl člověk bez svého souhlasu do takového zařízení převzat nebo v něm držen.

§ 105

(1) Je-li člověk převzat do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo je-li v něm držen, oznámí to jeho zákonnému zástupci, opatrovníku nebo podpůrci a jeho manželu nebo jiné známé osobě blízké neprodleně poskytovatel zdravotních služeb; oznámení manželu nebo jiné osobě blízké však učinit nesmí, pokud mu to bylo zakázáno.

(2) Převzetí člověka do zařízení poskytujícího zdravotní péči oznámí poskytovatel zdravotních služeb do 24 hodin soudu; to platí i v případě, je-li člověk v takovém zařízení zadržen. Soud o učiněném opatření rozhodne do sedmi dnů.

§ 106

(1) Poskytovatel zdravotních služeb zajistí, aby se člověku převzatému do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo zadrženému v takovém zařízení dostalo bez zbytečného odkladu náležitého vysvětlení jeho právního postavení, zákonného důvodu učiněného opatření a možností právní ochrany včetně práva zvolit si zmocněnce nebo důvěrníka.

(2) Vysvětlení se podá tak, aby mu člověk mohl dostatečně porozumět a uvědomit si povahu učiněného opatření a jeho následky; má-li takový člověk zákonného

zástupce, opatrovníka nebo podpůrce, podá se vysvětlení bez zbytečného odkladu také jemu.

§ 107

(1) Má-li člověk zmocněnce nebo důvěrníka, oznámí poskytovatel zdravotních služeb učiněné opatření zmocněnci nebo důvěrníkovi bez zbytečného odkladu poté, co se o nich dozví.

(2) Důvěrník může uplatnit ve prospěch člověka svým jménem všechna jeho práva vzniklá v souvislosti s jeho převzetím do příslušného zařízení nebo s jeho držením v takovém zařízení. Stejná práva jako důvěrník má i podpůrce.

§ 108

Kdo byl do zařízení poskytujícího zdravotní péči převzat nebo kdo je v něm držen, má právo projednávat se svým zástupcem, důvěrníkem nebo podpůrcem vlastní záležitosti při osobním rozhovoru a bez přítomnosti třetích osob.

§ 109

(1) Člověk převzatý do zařízení poskytujícího zdravotní péči nebo držený v takovém zařízení má právo, aby jeho zdravotní stav, zdravotní dokumentaci nebo vyjádření ošetřujícího lékaře o neschopnosti úsudku a projevit přání samostatně přezkoumal lékař nezávislý na poskytovateli zdravotních služeb v tomto zařízení i na jeho provozovateli. Stejně právo má i důvěrník nebo podpůrce.

(2) Je-li právo na přezkoumání uplatněno ještě předtím, než soud rozhodne podle § 105 odst. 2, musí být umožněn jeho výkon tak, aby soud mohl zhodnotit výsledky přezkoumání v řízení o přípustnosti učiněného opatření.

§ 110

Rozhodl-li soud o přípustnosti učiněného opatření, schvaluje se tím nucený pohyb v zařízení poskytujícím zdravotní péči, tím však neodnímá právo odmítnout určitý zákrok nebo léčebný výkon.

Pododdíl 5

Nakládání s částmi lidského těla

§ 111

(1) Člověk, jemuž byla odňata část těla, má právo dozvědět se, jak s ní bylo naloženo. Naložit s odňatou částí lidského těla způsobem pro člověka nedůstojným nebo způsobem ohrožujícím veřejné zdraví se zakazuje.

(2) Odňatou část těla člověka lze za jeho života použít k účelům zdravotnickým, výzkumným nebo vědeckým, pokud k tomu dal souhlas. K použití odňaté části těla člověka k účelu svou povahou neobvyklému se vyžaduje jeho výslovný souhlas vždy.

(3) O tom, co má původ v lidském těle, platí obdobně to, co o částech lidského těla.

§ 112

Člověk může přenechat část svého těla jinému jen za podmínek stanovených jiným právním předpisem. To neplatí, jedná-li se o vlasy nebo podobné části lidského těla, které lze bezbolestně odejmout bez znečistlivění a které se přirozenou cestou obnovují; ty lze přenechat jinému i za odměnu a hledí se na ně jako na věc movitou.

Pododdíl 6

Ochrana lidského těla po smrti člověka

§ 113

(1) Člověk má právo rozhodnout, jak bude po jeho smrti naloženo s jeho tělem.

(2) Provést pitvu nebo použít lidské tělo po smrti člověka bez souhlasu zemřelého lze jen, pokud tak stanoví jiný zákon.

§ 114

(1) Člověk je oprávněn rozhodnout, jaký má mít pohřeb. Nezanechá-li o tom výslovné rozhodnutí, rozhodne o jeho pohřbu manžel zemřelého, a není-li ho, děti zemřelého; není-li jich, pak rozhodnou rodiče a není-li jich, sourozenci zemřelého; nežijí-li, pak rozhodnou jejich děti a není-li ani jich, pak kterákoli z osob blízkých; není-li žádná z těchto osob, pak rozhodne obec, na jejímž území člověk zemřel.

(2) Náklady pohřbu a opatření pohřebiště se hradí z pozůstalosti. Pokud pozůstalost nestačí ke krytí nákladů toho způsobu pohřbu, jaký si zesnulý přál, musí být pohřben alespoň slušným způsobem podle místních zvyklostí.

(3) Jiný právní předpis stanoví, jakým způsobem a na čí náklady bude pohřben člověk, jehož pozůstalost ke krytí nákladů pohřbu nestačí a není-li nikdo ochoten uhradit náklady pohřbu dobrovolně.

§ 115 - 117

zrušeny

Díl 3
Právnícké osoby
Oddíl 1
Obecná ustanovení

§ 118

Právnícká osoba má právní osobnost od svého vzniku do svého zániku.

§ 119

Právnícké osoby vedou spolehlivé záznamy o svých majetkových poměrech, i když nejsou povinny vést účetnictví podle jiného právního předpisu.

Veřejné rejstříky právníckých osob

§ 120

(1) Do veřejného rejstříku se o právnícké osobě запиše alespoň den jejího vzniku, den jejího zrušení s uvedením právního důvodu a den jejího zániku, jakož i její název, adresa sídla a předmět činnosti, jméno a adresa bydliště nebo sídla každého člena statutárního orgánu spolu s uvedením způsobu, jakým tento orgán právníckou osobu zastupuje, a údajů o dni vzniku nebo zániku jejich funkce.

(2) Jiný právní předpis stanoví, jaké jsou veřejné rejstříky právníckých osob, které právnícké osoby se do nich zapisují a jak, nebo které další údaje se do nich o právníckých osobách zapisují, a jak se z nich vymazávají, popřípadě zda je součástí veřejného rejstříku sbírka listin. Veřejné rejstříky právníckých osob jsou přístupné každému; každý do nich může nahlížet a pořizovat si z nich výpisy, opisy nebo kopie.

(3) Změní-li se zapsaná skutečnost, oznámí zapsaná osoba nebo ten, komu to ukládá zákon, změnu bez zbytečného odkladu tomu, kdo veřejný rejstřík vede, a ten tuto změnu do veřejného rejstříku bez zbytečného odkladu запиše.

§ 121

(1) Proti osobě, která právně jedná důvěřujíc údajím zapsanému do veřejného rejstříku, nemá ten, jehož se zápis týká, právo namítnout, že zápis neodpovídá skutečnosti.

(2) Byl-li údaj zapsaný ve veřejném rejstříku zveřejněn, nemůže se nikdo po uplynutí patnácti dnů od zveřejnění dovolat, že o zveřejnění údají nemohl vědět. Neodpovídá-li zveřejněný údaj zapsanému údají, nemůže se ten, jehož se údaj týká, vůči jiné osobě dovolat zveřejnění údají; prokáže-li však, že jí byl zapsaný údaj znám, může proti ní namítnout, že zveřejněný údaj zapsanému neodpovídá.

Ustavení a vznik právnícké osoby

§ 122

Právníckou osobu lze ustavit zakladatelským právním jednáním, zákonem, rozhodnutím orgánu veřejné moci, popřípadě jiným způsobem, který stanoví jiný právní předpis.

§ 123

(1) Zakladatelské právní jednání určí alespoň název, sídlo právnícké osoby, předmět činnosti, jaký má právnícká osoba statutární orgán a jak se vytváří, nestanoví-li to zákon přímo. Určí též, kdo jsou první členové statutárního orgánu.

(2) Pro zakladatelské právní jednání se vyžaduje písemná forma.

§ 124

Neuveďe-li se, na jaký čas se právnícká osoba ustavuje, platí, že je ustavena na dobu neurčitou.

§ 125

(1) Více zakladatelů zakládá právníckou osobu přijetím stanov nebo uzavřením jiné smlouvy.

(2) Zákon stanoví, ve kterých případech lze právníckou osobu založit i právním jednáním jedné osoby obsaženým v zakladatelské listině.

§ 126

(1) Právnícká osoba vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.

(2) Je-li právnícká osoba zřízena zákonem, vzniká dnem nabytí jeho účinnosti, nestanoví-li zákon den pozdější.

(3) Zákon stanoví, ve kterých dalších případech není zápis do veřejného rejstříku potřebný ke vzniku právnícké osoby. Zákon stanoví, ve kterých případech je k založení nebo ke vzniku právnícké osoby potřebné rozhodnutí orgánu veřejné moci.

§ 127

Za právníckou osobu lze jednat jejím jménem již před jejím vznikem. Kdo takto jedná, je z tohoto jednání oprávněn a zavázán sám; jedná-li více osob, jsou oprávněny a zavázány společně a nerozdílně. Právnícká osoba může účinky těchto jednání pro sebe do tří měsíců od svého vzniku převzít. V takovém případě platí, že je z těchto jednání oprávněna a zavázána od počátku. Převzme-li je, dá dalším zúčastněným najevo, že tak učinila.

§ 128

Po vzniku právnícké osoby se nelze domáhat určení, že nevznikla, a nelze z toho důvodu zrušit její zápis do veřejného rejstříku.

§ 129

(1) Soud prohlásí právníckou osobu po jejím vzniku za neplatnou i bez návrhu, pokud

- a) zakladatelské právní jednání chybí,
- b) zakladatelské právní jednání nemá náležitost nezbytnou pro právní existenci právnícké osoby,
- c) právní jednání zakladatelů odporuje § 145 nebo
- d) právníckou osobu založilo méně osob, než je k tomu podle zákona třeba.

(2) Dnem, kdy je právnícká osoba prohlášena za neplatnou, vstupuje do likvidace.

§ 130

Před rozhodnutím podle § 129 poskytne soud právnícké osobě přiměřenou lhůtu k zjednání nápravy, jedná-li se o závadu, kterou lze odstranit.

§ 131

Prohlášení právnícké osoby za neplatnou nemá vliv na práva a povinnosti, jichž nabyla.

Název

§ 132

(1) Jménem právnícké osoby je její název.

(2) Název musí odlišit právníckou osobu od jiné osoby a obsahovat označení její právní formy. Název nesmí být klamavý.

§ 133

(1) Název může obsahovat jméno člověka, k němuž má právnícká osoba zvláštní vztah. Je-li člověk živ, lze užít jeho jméno v názvu právnícké osoby jen s jeho souhlasem; zemřel-li, aniž dal souhlas, vyžaduje se souhlas jeho manžela, a pokud není, souhlas zletilého potomka, a pokud není on, souhlas předka.

(2) Bylo-li v názvu právnícké osoby užito příjmení a je-li pro to důvod spočívající v důležitém zájmu na ochraně rodiny, použije se § 78 odst. 3 obdobně.

(3) Kdo má právo udělit souhlas k užití jména člověka v názvu právnícké osoby, má právo jej kdykoli odvolat, a to i když jej udělil na určitou dobu; bylo-li ujednáno něco jiného, nepřihlíží se k tomu, odůvodňuje-li odvolání souhlasu podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod. Byl-li souhlas udělený na určitou dobu odvolán, aniž to odůvodňuje podstatná změna okolností nebo jiný rozumný důvod, nahradí odvolávající právnícké osobě škodu z toho vzniklou.

§ 134

(1) Název právnícké osoby může obsahovat některý příznačný prvek názvu jiné právnícké osoby, je-li pro to důvod v jejich vzájemném vztahu. I v tom případě musí být veřejnost s to oba názvy dostatečně rozlišit.

(2) Příznačný prvek názvu jiné právnícké osoby nelze v názvu použít bez jejího souhlasu. Ustanovení § 133 odst. 3 se použije obdobně.

§ 135

(1) Právnícká osoba, která byla dotčena zpochybněním svého práva k názvu nebo která utrpěla újmu pro neoprávněný zásah do tohoto práva, nebo které taková újma hrozí, zejména neoprávněným užitím názvu, se může domáhat, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.

(2) Stejná ochrana náleží právnícké osobě proti tomu, kdo bez zákonného důvodu zasahuje do její pověsti nebo soukromí, ledaže se jedná o účely vědecké či umělecké nebo o tiskové, rozhlasové, televizní nebo obdobné zpravodajství; ani takový zásah však nesmí být v rozporu s oprávněnými zájmy právnícké osoby.

§ 136

Sídlo

(1) Při ustavení právnícké osoby se určí její sídlo. Nenaruší-li to klid a pořádek v domě, může být sídlo i v bytě.

(2) Zapisuje-li se právnícká osoba do veřejného rejstříku, postačí, pokud zakladatelské právní jednání uvede název obce, kde je sídlo právnícké osoby; do veřejného rejstříku však právnícká osoba navrhne zapsat plnou adresu sídla.

§ 137

(1) Každý se může dovolat skutečného sídla právnícké osoby.

(2) Proti tomu, kdo se dovolá sídla zapsaného ve veřejném rejstříku, nemůže právnícká osoba namítat, že má skutečné sídlo v jiném místě.

Přemístění sídla

§ 138

(1) Právnícká osoba, která má sídlo v zahraničí, může přemístit sídlo na území České republiky. To neplatí, pokud to nepřipouští právní řád státu, ve kterém má právnícká osoba sídlo, nebo pokud jde o právníckou osobu zakázanou podle § 145.

(2) Právnícká osoba, která hodlá přemístit své sídlo na území České republiky, přiloží k návrhu na zápis do příslušného veřejného rejstříku rozhodnutí o tom, jakou právní formu české právnické osoby zvolila, a zakladatelské právní jednání vyžadované českým právním řádem pro tuto formu právnické osoby.

(3) Vnitřní právní poměry právnické osoby se po přemístění sídla do tuzemska řídí českým právním řádem. Českým právním řádem se řídí i ručení jejích členů nebo členů jejích orgánů za dluhy právnické osoby, pokud vznikly po dni účinnosti přemístění sídla do tuzemska.

§ 139

Právnícká osoba, která má sídlo v České republice, může přemístit své sídlo do zahraničí, pokud to neodporuje veřejnému pořádku a pokud to připouští právní řád státu, do něhož má být sídlo právnické osoby přemístěno.

§ 140

(1) Právnícká osoba, která hodlá přemístit sídlo do zahraničí, zveřejní tento záměr s uvedením adresy nového sídla a právní formy po přemístění sídla alespoň tři měsíce předem dnem předpokládaného přemístění sídla. Věřitelé mají právo požadovat dostatečné zajištění svých dosud nesplacených pohledávek do dvou měsíců od zveřejnění, dojde-li po přemístění sídla ke zhoršení dobytosti jejích pohledávek v České republice.

(2) Nedojde-li k dohodě o způsobu a rozsahu zajištění, rozhodne o dostatečném zajištění a o jeho rozsahu soud s ohledem na druh a výši pohledávky. Neposkytne-li právnícká osoba zajištění podle rozhodnutí soudu, ručí za dluhy, které nebyly zajištěny, členové statutárního orgánu vyjma těch, kteří prokážou, že vyvinuli dostatečné úsilí, aby rozhodnutí bylo splněno.

§ 141

(1) Člen právnické osoby, který s přemístěním sídla do zahraničí nesouhlasil, má právo ukončit členství v právnické osobě s účinky ke dni přemístění sídla. Má-li člen právnické osoby při ukončení členství právo na vypořádání, poskytne mu právnícká osoba plnění nejpozději ke dni účinnosti přemístění sídla. Za splnění tohoto závazku ručí členové statutárního orgánu.

(2) Za dluhy, které vznikly předem dnem účinnosti přemístění sídla, ručí členové právnické osoby a jejího statutárního orgánu stejně jako před přemístěním sídla do zahraničí.

§ 142

Přemístění sídla je účinné ode dne zápisu jeho adresy do příslušného veřejného rejstříku.

§ 143

Pro zřizování a přemísťování poboček právnických osob platí § 138 až 142 obdobně.

Účel právnických osob

§ 144

(1) Právníckou osobu lze ustavit ve veřejném nebo v soukromém zájmu. Tato její povaha se posuzuje podle hlavní činnosti právnické osoby.

(2) Zákon stanoví, ke kterým účelům lze ustavit právníckou osobu jen při splnění zvláštních podmínek.

§ 145

(1) Zakazuje se založit právníckou osobu, jejímž účelem je porušení práva nebo dosažení nějakého cíle nezákonným způsobem, zejména je-li jejím účelem

- popření nebo omezení osobních, politických nebo jiných práv osob pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení,
- roznecování nenávisti a nesnášenlivosti,
- podpory násilí, nebo
- řízení orgánu veřejné moci nebo výkonu veřejné správy bez zákonného zmocnění.

(2) Zakazuje se založit právníckou osobu ozbrojenou nebo s ozbrojenými složkami, ledaže se jedná o právníckou osobu zřízenou zákonem, již zákon ozbrojenou nebo vytvoření ozbrojené složky výslovně dovoluje nebo ukládá, nebo o právníckou osobu, která nakládá se zbraněmi v souvislosti se svým podnikáním podle jiného právního předpisu, anebo o právníckou osobu, jejíž členové drží nebo užívají zbraně pro sportovní nebo kulturní účely či k myslivosti nebo k plnění úkolů podle jiného právního předpisu.

Veřejná prospěšnost

§ 146

Veřejně prospěšná je právnícká osoba, jejímž posláním je přispívat v souladu se zakladatelským právním jednáním vlastní činností k dosahování obecného blaha, pokud na rozhodování právnické osoby mají podstatný vliv jen bezúhonné osoby, pokud nabytá majetek z poctivých zdrojů a pokud hospodárně využívá své jmění k veřejně prospěšnému účelu.

§ 147 - 150

zrušeny

Orgány právnické osoby

§ 151

(1) Zákon stanoví, popřípadě zakladatelské právní jednání určí, jakým způsobem a v jakém rozsahu členové orgánů právnické osoby za ni rozhodují a nahrazují její vůli.

(2) Dobrá víra členů orgánu právnické osoby se přičítá právnické osobě.

§ 152

(1) Právnícká osoba si tvoří orgány o jednom členu (individuální) nebo o více členech (kolektivní).

(2) Fyzická osoba, která je členem orgánu právnické osoby a která je do funkce volena, jmenována či jinak povolána (dále jen „člen voleného orgánu“), musí být plně svéprávná. To platí i pro zástupce právnické osoby, která je sama členem voleného orgánu jiné právnické osoby.

(3) Týká-li se hlavní činnost právnické osoby nezletilých nebo osob s omezenou svéprávností a není-li hlavním účelem právnické osoby podnikání, může zakladatelské právní jednání určit, že členem voleného kolektivního orgánu právnické osoby může být i osoba nezletilá nebo osoba s omezenou svéprávností.

§ 153

(1) Osoba, jejíž úpadek byl osvědčen, se může stát členem voleného orgánu, oznámila-li to předem tomu, kdo ji do funkce povolává; to neplatí, pokud od skončení insolvenčního řízení uplynuly alespoň tři roky.

(2) Byl-li osvědčen úpadek osoby, která je členem voleného orgánu, oznámí to tato osoba bez zbytečného odkladu tomu, kdo ji do funkce povolal.

(3) Nedošlo-li k oznámení, může se domáhat každý, kdo na tom má právní zájem, aby člena voleného orgánu z funkce odvolal soud. To neplatí, rozhodl-li ten, kdo člena voleného orgánu povolal, poté, co se o osvědčení úpadku této osoby dozvěděl, že má ve funkci setrvat.

§ 154

Je-li členem voleného orgánu právnické osoby jiná právnícká osoba, zmocní fyzickou osobu, aby ji v orgánu zastupovala, jinak právníckou osobu zastupuje člen jejího statutárního orgánu.

§ 155

(1) Byl-li členem voleného orgánu povolán ten, kdo k tomu není podle zákona způsobilý, hledí se na jeho povolání do funkce, jako by se nestalo. Ztratí-li člen voleného orgánu po svém povolání do funkce zákonnou způsobilost být členem voleného orgánu, jeho funkce zaniká; zánik funkce právnické osobě oznámí bez zbytečného odkladu.

(2) Hledí-li se na povolání osoby do funkce člena voleného orgánu, jako by se nestalo, nebo je-li povolání neplatné, nedotýká se to práva nabytého v dobré víře.

§ 156

(1) Je-li orgán kolektivní, rozhoduje o záležitostech právnické osoby ve sboru. Je schopen usnášet se za přítomnosti nebo jiné účasti většiny členů a rozhoduje většinou hlasů zúčastněných členů.

(2) Je-li působnost jednotlivých členů orgánu rozdělena podle určitých oborů, ustanovení odstavce 1 se nepoužije. Rozdělení působnosti nezbavuje další členy povinnosti dohlížet, jak jsou záležitosti právnické osoby spravovány.

§ 157

(1) Je-li rozhodnutí přijato, zaznamená se na žádost člena voleného orgánu, který návrhu odporoval, jeho odchylný názor.

(2) Byl-li návrh přijat za neúčasti některého z členů, je tento člen oprávněn dozvědět se obsah rozhodnutí.

§ 158

(1) Zakladatelské právní jednání může stanovit pro schopnost orgánu usnášet se vyšší počet zúčastněných, vyžádat pro přijetí rozhodnutí vyšší počet hlasů nebo stanovit postup, kterým lze způsob rozhodování orgánu měnit.

(2) Zakladatelské právní jednání může připustit rozhodování orgánu i mimo zasedání v písemné formě nebo s využitím technických prostředků.

(3) Zakladatelské právní jednání může určit, že v případě dosažení rovnosti hlasů při rozhodování voleného orgánu právnické osoby rozhoduje hlas předsedajícího.

158a

(1) Právnícká osoba uchovává po celou dobu své existence zápis z jednání nejvyššího orgánu i s přílohami.

(2) Rozhoduje-li orgán podle odstavce 1 mimo zasedání v písemné formě, uchovává právnícká osoba i všechny dokumenty související s takovým rozhodováním.

(3) V případě zániku právnické osoby s právním nástupcem zajistí uchování

dokumentů podle odstavce 1 nebo 2 její právní nástupce. Zrušuje-li se právnická osoba s likvidací, zajistí uchování těchto dokumentů likvidátor. Zrušuje-li se právnická osoba bez likvidace, zajistí uchování těchto dokumentů insolvenční správce nebo jiná osoba určená soudem. Osoba podle vět druhé a třetí zajistí uchování dokumentů po dobu 10 let od zániku právnické osoby.

§ 159

(1) Kdo přijme funkci člena voleného orgánu, zavazuje se, že ji bude vykonávat s nezbytnou loajalitou i s potřebnými znalostmi a pečlivostí. Má se za to, že jedná nedbale, kdo není této péče řádného hospodáře schopen, ač to musel zjistit při přijetí funkce nebo při jejím výkonu, a nevyvodí z toho pro sebe důsledky.

(2) Člen voleného orgánu vykonává funkci osobně; to však nebrání tomu, aby člen zmocnil pro jednotlivý případ jiného člena téhož orgánu, aby za něho při jeho neúčasti hlasoval.

(3) Nenahradil-li člen voleného orgánu právnické osobě škodu, kterou jí způsobil porušením povinnosti při výkonu funkce, ačkoli byl povinen škodu nahradit, ručí věřiteli právnické osoby za její dluh v rozsahu, v jakém škodu nenahradil, pokud se věřitel plnění na právnické osobě nemůže domoci.

§ 160

Odstoupí-li člen voleného orgánu ze své funkce prohlášením došlým právnické osobě, zaniká funkce uplynutím dvou měsíců od dojití prohlášení.

Jednání za právnickou osobu

§ 161

Kdo právnickou osobu zastupuje, dá najevo, co ho k tomu opravňuje, neplyne-li to již z okolností. Kdo za právnickou osobu podepisuje, připojí k jejímu názvu svůj podpis, popřípadě i údaj o své funkci nebo o svém pracovním zařazení.

§ 162

Zastupuje-li právnickou osobu člen jejího orgánu způsobem zapsaným do veřejného rejstříku, nelze namítat, že právnická osoba nepřijala potřebné usnesení, že usnesení bylo stiženo vadou, nebo že člen orgánu přijaté usnesení porušil.

§ 163

Statutárnímu orgánu náleží veškerá působnost, kterou zakladatelské právní jednání, zákon nebo rozhodnutí orgánu veřejné moci nesvěří jinému orgánu právnické osoby.

§ 164

(1) Člen statutárního orgánu může zastupovat právnickou osobu ve všech záležitostech.

(2) Náleží-li působnost statutárního orgánu více osobám, tvoří kolektivní statutární orgán. Neurčí-li zakladatelské právní jednání, jak jeho členové právnickou osobu zastupují, činí tak každý člen samostatně. Vyžaduje-li zakladatelské právní jednání, aby členové statutárního orgánu jednali společně, může člen právnickou osobu zastoupit jako zmocněnec samostatně, jen byl-li zmocněn k určitému právnímu jednání.

§ 165

(1) Nemá-li statutární orgán dostatečný počet členů potřebný k rozhodování, jmenuje na návrh toho, kdo osvědčí právní zájem, chybějící členy soud na dobu než budou noví členové povoláni postupem určeným v zakladatelském právním jednání; jinak soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, kdykoli se o tom při své činnosti dozví.

(2) Soud jmenuje právnické osobě opatrovníka, a to i bez návrhu, jsou-li zájmy člena statutárního orgánu v rozporu se zájmy právnické osoby a nemá-li právnická osoba jiného člena orgánu schopného ji zastupovat.

§ 166

(1) Právnickou osobu zastupují její zaměstnanci v rozsahu obvyklém vzhledem k jejich zařazení nebo funkci; přitom rozhoduje stav, jak se jeví veřejnosti. Co je stanoveno o zastoupení právnické osoby zaměstnancem, platí obdobně pro zastoupení právnické osoby jejím členem nebo členem jiného orgánu nezapsaného do veřejného rejstříku.

(2) Omezení zástupčího oprávnění vnitřním předpisem právnické osoby má účinky vůči třetí osobě, jen muselo-li jí být známo.

§ 167

Právnickou osobu zavazuje protiprávní čin, kterého se při plnění svých úkolů dopustil člen voleného orgánu, zaměstnanec nebo jiný její zástupce vůči třetí osobě.

Zrušení právnické osoby

§ 168

(1) Právnická osoba se zrušuje právním jednáním, uplynutím doby, rozhodnutím orgánu veřejné moci nebo dosažením účelu, pro který byla ustavena, a z dalších důvodů stanovených zákonem.

(2) O dobrovolném zrušení právnické osoby rozhoduje její příslušný orgán.

§ 169

(1) Po zrušení právnické osoby se vyžaduje její likvidace, ledaže celé její jmění nabývá právní nástupce, nebo stanoví-li zákon jinak.

(2) Neplyne-li z právního jednání o zrušení právnické osoby, zda je rušena s likvidací nebo bez likvidace, platí, že je zrušena s likvidací.

§ 170

Kdo rozhodl o zrušení právnické osoby s likvidací, může rozhodnutí změnit, pokud ještě nedošlo k naplnění účelu likvidace.

§ 171

S likvidací se právnická osoba zrušuje

- uplynutím doby, na kterou byla založena,
- dosažením účelu, pro který byla založena,
- dnem určeným zákonem nebo právním jednáním o zrušení právnické osoby, jinak dnem jeho účinnosti, nebo
- dnem právní moci rozhodnutí orgánu veřejné moci, nestanoví-li se v rozhodnutí den pozdější.

§ 172

(1) Soud na návrh toho, kdo na tom osvědčí právní zájem, **na návrh státního zastupitelství, které na tom shledá závažný právní zájem**, nebo i bez návrhu, zruší právnickou osobu a nařídí její likvidaci, jestliže

- vyvíjí nezákonnou činnost v takové míře, že to závažným způsobem narušuje veřejný pořádek,
- jíž nadále nesplňuje předpoklady vyžadované pro vznik právnické osoby zákonem,
- nemá déle než dva roky statutární orgán schopný usnášet se, nebo
- tak stanoví zákon.

(2) Umožňuje-li zákon soudu zrušit právnickou osobu z důvodu, který lze odstranit, soud jí před vydáním rozhodnutí stanoví přiměřenou lhůtu k odstranění nedostatků.

§ 173

(1) Zrušuje-li se právnická osoba při přeměně, zrušuje se bez likvidace dnem účinnosti přeměny.

(2) Byl-li osvědčen úpadek právnické osoby, zrušuje se bez likvidace zrušením konkursu po splnění rozvrhového usnesení, nebo zrušením konkursu proto, že majetek je zcela nepostačující; do likvidace však vstoupí, objeví-li se po skončení insolvenčního řízení nějaký majetek.

Přeměna právnické osoby

§ 174

- Přeměnou právnické osoby je fúze, rozdělení a změna právní formy.
- Právnická osoba může změnit právní formu, jen stanoví-li to zákon.

§ 175

(1) Kdo rozhodl o přeměně právnické osoby, může rozhodnutí změnit, pokud se přeměna nestane účinnou.

(2) Stane-li se přeměna právnické osoby účinnou, nelze rozhodnout, že nenastala, ani vyslovit neplatnost právního jednání, které k přeměně vedlo, a nelze zrušit zápis přeměny do veřejného rejstříku.

§ 176

(1) Při přeměně musí být stanoven rozhodný den, od něhož se jednání zanikající právnické osoby považuje z účetního hlediska za jednání uskutečněné na účet nástupnické právnické osoby.

(2) Ke dni předcházejícímu rozhodný den sestaví zanikající právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením konečnou účetní závěrku. K rozhodnému dni sestaví nástupnická právnická osoba nebo právnická osoba rozdělovaná odštěpením zahajovací rozvahu.

§ 177

(1) Účinnost přeměny právnické osoby zapisované do veřejného rejstříku nastává dnem zápisu do veřejného rejstříku. V takovém případě se rozhodný den stanoví tak, aby nepředcházel den podání návrhu na zápis přeměny do veřejného rejstříku o více než dvanáct měsíců.

(2) Jsou-li zúčastněné osoby zapsány do veřejného rejstříku v různých obvodech, podá se návrh na zápis přeměny v kterémkoli z nich a orgán veřejné moci zapíše do veřejného rejstříku všechny zapisované skutečnosti k témuž dni.

§ 178

(1) Fúze se děje sloučením nebo splynutím nejméně dvou zúčastněných právnických osob. Sloučení nebo splynutí se považuje za převod činnosti zaměstnavatele.

(2) Při sloučení nejméně jedna ze zúčastněných osob zaniká; práva a povinnosti zanikajících osob přecházejí na jedinou ze zúčastněných osob jako na nástupnickou právnickou osobu.

(3) Při splnutí zanikají všechny zúčastněné osoby a na jejich místě vzniká nová právnická osoba jako osoba nástupnická; na ni přecházejí práva a povinnosti všech zanikajících osob.

§ 179

(1) Právnická osoba se rozštěpením rozděluje se založením nových právnických osob, nebo se rozděluje za současného sloučení s jinými právnickými osobami (dále jen „rozdělení sloučením“). Právnická osoba se může založit i odštěpením, nebo spojením více způsobů rozdělení. Rozdělení sloučením, odštěpením, jakož i jiné způsoby rozdělení, se považují za převod činnosti zaměstnavatele.

(2) Pokud rozdělením rozdělovaná právnická osoba zaniká a její práva a povinnosti přecházejí na několik nástupnických právnických osob, pak

- a) jsou-li na rozdělení nástupnické právnické osoby zúčastněny jako osoby již existující, jedná se o rozštěpení sloučením,
- b) mají-li nástupnické právnické osoby rozdělením teprve vzniknout, jedná se o rozštěpení se založením nových právnických osob.

(3) Při rozdělení právnické osoby odštěpením se rozdělovaná právnická osoba neruší, ani nezaniká, ale vyčleněná část jejích práv a povinností přechází na existující nebo nově založenou nástupnickou osobu.

§ 180

V případech uvedených v § 179 odst. 2 nebo 3 rozhodne příslušný orgán právnické osoby, kteří zaměstnanci zanikající právnické osoby se stanou zaměstnanci jednotlivých nástupnických právnických osob.

§ 181

Fúzovat a rozdělovat se mohou právnické osoby o různé právní formě jen tehdy, stanoví-li tak zákon.

§ 182

Přechází-li přeměnou právnické osoby její jmění na nástupnickou právnickou osobu a vyžaduje-li se podle jiného právního předpisu souhlas orgánu veřejné moci k převodu práv a povinností, vyžaduje se tento souhlas i k přeměně právnické osoby.

§ 183

(1) Při změně právní formy se neruší ani nezaniká právnická osoba, jejíž právní forma se mění, pouze se mění její právní poměry, a jde-li o korporaci, také právní postavení jejích členů.

(2) Není-li den, k němuž byl vyhotoven návrh smlouvy nebo rozhodnutí o změně právní formy rozvahovým dnem podle jiného právního předpisu, sestaví právnická osoba k tomuto dni mezitímní účetní závěrku. Údaje, z nichž je sestavena účetní závěrka ke dni zpracování změny právní formy, nesmí předcházet den rozhodnutí právnické osoby o změně právní formy více než tři měsíce.

§ 184

(1) O přeměně právnické osoby zřízené zákonem lze rozhodnout, pokud to zákon výslovně stanoví.

(2) O přeměně právnické osoby zřízené rozhodnutím orgánu veřejné moci rozhoduje tento orgán.

Zánik právnické osoby

§ 185

Právnická osoba zapsaná do veřejného rejstříku zaniká dnem výmazu z veřejného rejstříku.

§ 186

Právnická osoba, která nepodléhá zápisu do veřejného rejstříku, zaniká skončením likvidace.

Likvidace

§ 187

(1) Účelem likvidace je vypořádat majetek zrušené právnické osoby (likvidační podstatu), vyrovnat dluhy věřitelům a naložit s čistým majetkovým zůstatkem, jenž vyplyne z likvidace (s likvidačním zůstatkem), podle zákona.

(2) Právnická osoba vstupuje do likvidace dnem, kdy je zrušena nebo prohlášena za neplatnou. Vstoupí-li právnická osoba zapsaná ve veřejném rejstříku do likvidace, navrhne likvidátor bez zbytečného odkladu zápis vstupu do likvidace do veřejného rejstříku. Po dobu likvidace užívá právnická osoba svůj název s dodatkem „v likvidaci“.

§ 188

Vstoupí-li právnická osoba do likvidace, nesmí za ni nikdo právně jednat mimo rozsah stanovený v § 196 od okamžiku, kdy se o jejím vstupu do likvidace dozvěděl nebo kdy se o něm dozvědět měl a mohl.

§ 189

(1) Při vstupu do likvidace povolá příslušný orgán právnické osobě likvidátora; likvidátorem může být jen osoba způsobilá být členem statutárního orgánu. Zanik-

ne-li funkce likvidátora ještě před zánikem právnické osoby, povolá příslušný orgán právnické osobě bez zbytečného odkladu nového likvidátora.

(2) Je-li právnická osoba v likvidaci a nebyl-li likvidátor povolán, vykonávají jeho působnost všichni členové statutárního orgánu.

§ 190

Je-li k likvidaci právnické osoby povoláno několik likvidátorů, tvoří kolektivní orgán.

§ 191

(1) Právnické osobě, která vstoupila do likvidace, aniž byl povolán likvidátor podle § 189, jmenuje likvidátora soud, a to i bez návrhu. Soud jmenuje likvidátora i v případě, že sám rozhodl o zrušení právnické osoby.

(2) Na návrh osoby, která na tom osvědčí právní zájem, soud odvolá likvidátora, který řádně neplní své povinnosti, a jmenuje nového likvidátora.

(3) Nebyl-li podán jiný návrh či nelze-li návrhu vyhovět, může soud při postupu podle odstavce 1 nebo 2 likvidátorem jmenovat i bez jeho souhlasu člena statutárního orgánu. Takový likvidátor nemůže ze své funkce odstoupit. Může však navrhnout soudu, aby ho funkce zprostil, prokáže-li, že na něm nelze spravedlivě požadovat, aby funkci vykonával.

(4) Nelze-li likvidátora jmenovat ani podle odstavce 3, jmenuje ho soud z osob zapsaných do seznamu insolvenčních správců.

§ 192

Jmenoval-li likvidátora soud, poskytnou třetí osoby likvidátorovi součinnost ve stejném rozsahu, v jakém jsou povinny poskytnout ji insolvenčnímu správci.

§ 193

Likvidátor nabývá působnosti statutárního orgánu okamžikem svého povolání. Za řádný výkon funkce likvidátor odpovídá stejně jako člen statutárního orgánu.

§ 194

Jen soud může odvolat z funkce likvidátora, kterého do funkce jmenoval.

§ 195

Odměnu a způsob její výplaty určuje likvidátorovi ten, kdo jej povolal.

§ 196

(1) Činnost likvidátora může sledovat jen účel, jaký odpovídá povaze a cíli likvidace.

(2) Nabyla-li právnická osoba dědictví nebo odkaz s podmínkou, doložením času nebo s příkazem, tato omezení likvidátor dodrží. Jestliže však právnická osoba obdržela účelově vázané prostředky z veřejných rozpočtů, použije likvidátor tyto prostředky podle rozhodnutí orgánu, který je poskytl; obdobně likvidátor postupuje, jestliže právnická osoba obdržela prostředky účelově vázané k dosažení veřejné prospěšného účelu.

§ 197

Likvidátor uspokojí v průběhu likvidace přednostně pohledávky zaměstnanců; to neplatí, je-li právnická osoba v úpadku.

§ 198

(1) Likvidátor oznámí vstup právnické osoby do likvidace všem známým věřitelům.

(2) Likvidátor zveřejní bez zbytečného odkladu nejméně dvakrát za sebou alespoň s dvouměsíčním odstupem oznámení podle odstavce 1 společně s výzvou pro věřitele, aby přihlásili své pohledávky ve lhůtě, která nesmí být kratší než tři měsíce od druhého zveřejnění.

§ 199

(1) Likvidátor sestaví ke dni vstupu právnické osoby do likvidace zahajovací rozvahu a soupis jmění právnické osoby.

(2) Likvidátor vydá proti úhradě nákladů soupis jmění každému věřiteli, který o to požádá.

§ 200

Zjistí-li likvidátor v průběhu likvidace, že právnická osoba je v úpadku, podá bez zbytečného odkladu insolvenční návrh, ledaže se jedná o případ uvedený v § 201.

§ 201

(1) Jedná-li se o případ podle § 173 odst. 2 a likvidační podstata nepostačuje k splnění všech dluhů, likvidátor z výtěžku uhradí v první skupině náklady likvidace, ve druhé skupině ze zůstatku uspokojí pohledávky zaměstnanců a poté hradí ve třetí skupině pohledávky ostatních věřitelů.

(2) Není-li možné plně vyrovnat pohledávky v téže skupině, uspokojí se poměrně.